

פרק 3
מאפיינים חברתיים וכלכליים
של הקשישים

— לקט נתונים —

	❖ בני 65+ לפי שנות לימוד, 2014										
11.5%	4-0										
41.5%	13+										
	❖ בני 65+ בכוח העבודה האזרחי, 2013, אחוזים										
	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 33%;"></td> <td style="width: 33%; text-align: center;">גברים</td> <td style="width: 33%; text-align: center;">סה"כ</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">נשים</td> <td style="text-align: center;">26.6</td> <td style="text-align: center;">18.0</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">11.2</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>		גברים	סה"כ	נשים	26.6	18.0	11.2			
	גברים	סה"כ									
נשים	26.6	18.0									
11.2											
17.0%	❖ בני 65+ שמתנדבים, 2014										
	❖ הכנסה כספית ממוצעת נטו לנפש סטנדרטית, 2014										
5,945 ש"ח	בכלל משקי בית שבהם גרים בני 65+										
5,050 ש"ח	במשקי בית של בני 65+ הגרים לבד										
	❖ קשישים ⁽¹⁾ שאינם עובדים ושיש להם פנסיה מעבודה, 2014, אחוזים										
	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 33%;"></td> <td style="width: 33%; text-align: center;">גברים</td> <td style="width: 33%; text-align: center;">סה"כ</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">נשים</td> <td style="text-align: center;">50.6</td> <td style="text-align: center;">44.2</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">40.6</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>		גברים	סה"כ	נשים	50.6	44.2	40.6			
	גברים	סה"כ									
נשים	50.6	44.2									
40.6											
21.8%	❖ מקבלי השלמת הכנסה מתוך מקבלי קצבת זיקנה, 2014										
22.7%	❖ תחולת העוני בקרב בני 65+, 2014										
	❖ בני 65+ המדווחים על תחושת בדידות לעיתים קרובות, 2014, אחוזים										
	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 33%;"></td> <td style="width: 33%; text-align: center;">גברים</td> <td style="width: 33%; text-align: center;">סה"כ</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">נשים</td> <td style="text-align: center;">9.3</td> <td style="text-align: center;">16.0</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">21.1</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>		גברים	סה"כ	נשים	9.3	16.0	21.1			
	גברים	סה"כ									
נשים	9.3	16.0									
21.1											
84.7%	❖ בני 65+ המרוצים באופן כללי מחייהם, 2014										

.1 גברים בני 67+ ונשים בנות 62+

3. מאפיינים חברתיים וכלכליים של הקשישים

מבוא

פרק זה של השנתון עוסק במאפיינים חברתיים וכלכליים נבחרים של הקשישים. מוצגים בו נתונים על רמת השכלה, על תעסוקה, על מקורות הכנסה ועל הרכב הוצאות, ואינדיקציות למצב הכלכלי, כגון: מקבלי השלמות הכנסה, תחולת העוני ובעלות על מוצרים בני-קיימא. כמו כן מוצגים נתונים מתוך הסקר החברתי של הלמ"ס, המתארים את מצבם החברתי של הקשישים, בנושאים כגון תחושת הבדידות, נופש, שימוש במחשב, רמת הדתיות, התנדבות ועוד.

אנו פותחים את הפרק בנתונים על רמת ההשכלה. רמת ההשכלה היא אינדיקציה כללית למצב החברתי-כלכלי, בגלל הקשר בין השכלה לבין מאפיינים אחרים, ובהם: תעסוקה, מצב בריאות, הרגלי בריאות, צרכים ודפוסי שימוש בשירותי בריאות ורווחה ודפוסי בילוי זמן. מספר לוחות בשנתון מציגים את נושא ההשכלה, כולל מגמות ברמת ההשכלה לאורך זמן.

השתתפות קשישים בכוח העבודה אף היא גורם חשוב, הן כמקור הכנסה המשפיע על מצבם הכלכלי, והן בגלל חשיבותה של העבודה בחיי האדם המבוגר, משום שהיא משפיעה גם על מעורבותו החברתית. דפוסי השתתפות בכוח העבודה מושפעים ממדיניות חברתית, ולא רק מתהליכים חברתיים וכלכליים. בשנתון מוצגים נתונים גם על אנשים שטרם הגיעו לגיל פרישה, כלומר בני 55+, מכיוון שתהליכי הפרישה מתחילים כבר בגילים אלו. גיל הפרישה מעבודה וגיל הזכאות לקצבת זיקנה היו בתהליכי שינוי וייתכן שישונו

בעתיד. מספר לוחות בשנתון עוסקים בנושאים אלו ובהם מוצגים הנתונים על פי הגדרות גיל הזכאות החדש. ביתר הלוחות המגמה שלנו היא להציג נתונים לבני +65 שהוא הגיל המקובל לזקנים. נתונים על היקף האוכלוסייה ועל יחס התלות לפי גיל הזכאות החדש לקצבת זיקנה (נשים בנות 62 וגברים בני 67) אפשר למצוא בלוח 1.6 ובלוחות 1.40-1.41 וכן בהסברים ללוחות במבוא לפרק 1.

בדרך כלל, הנתונים בלוחות מוצגים ברמת הפרט או לפי הרכב משק הבית, אולם, במספר לוחות העוסקים במצב הכלכלי הוצגו נתונים המתייחסים למשקי בית שבראשם עומד בן +65, דהיינו, לפי ראש משק הבית.

הנתונים בפרק זה מבוססים בין היתר על נתוני המוסד לביטוח לאומי, על סקרי כוח אדם, על סקר הוצאות משק הבית והסקר החברתי של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

ממצאים עיקריים

- ♦ בחינת מספר שנות לימוד בקרב בני +65 מלמדת כי ב-2014 היו 12% מהם בעלי עד ארבע שנות לימוד, 47% בעלי 5-12 שנות לימוד ו-42% בעלי +13 שנות לימוד. לעומת כלל האוכלוסייה בגיל 15 ומעלה, לקשישים פחות שנות לימוד. למשל, בקרב כלל האוכלוסייה 3% הם בעלי 0-4 שנות לימוד ו-48% הם בעלי +13 שנות לימוד (לוח 3.1).
- **במהלך השנים** עלתה מאוד רמת השכלתם של בני +65. לדוגמה, בשנת 1970, כ-41% מהם היו בעלי עד ארבע שנות לימוד לעומת 12% בשנת 2014, ורק כ-11% היו בעלי +13 שנות לימוד ב-1970 לעומת 42% בשנת 2014 (לוח 3.1).
- קיימים הבדלים במספר שנות הלימוד בין המינים: בשנת 2014, אחוז הגברים בני +65 בעלי עד ארבע שנות לימוד (7%) נמוך מזה של הנשים בנות +65 (15%), ובקצה השני 45% מהגברים הם בעלי +13 שנות לימוד, לעומת 39% מהנשים (לוח 3.1).
- קיימים הבדלים במספר שנות הלימוד בין קבוצות האוכלוסייה: אחוז בני +65 היהודים שלמדו עד ארבע שנות לימוד נמוך מאחוז בני +65

הערבים, הן בקרב הגברים והן בקרב הנשים. בשנת 2014 אחוז בני +65 הערבים שלמדו עד ארבע שנות לימוד היה 26% בקרב הגברים ו-64% בקרב הנשים, לעומת 5% ו-1%, בהתאמה, בקרב היהודים (לוח 3.2). גם בקרב בני +65 הערבים יורד חלקם של בעלי השכלה נמוכה עם השנים (נתונים משנתונים קודמים).

- קיימים הבדלים במספר שנות ההשכלה גם בקרב בני +65 היהודים לפי יבשת הלידה. אחוז ילידי אסיה-אפריקה שלמדו עד ארבע שנות לימוד הוא 21% לעומת 2% בקרב ילידי ישראל ולעומת 5% בקרב ילידי אירופה-אמריקה. הבדלים אלו ניכרים גם בקצה השני של הסקלה: ל-19% מילידי אסיה-אפריקה יש השכלה של +13 שנות לימוד, לעומת 54% בקרב ילידי ישראל ו-56% בקרב ילידי אירופה-אמריקה (לוח 3.3).

- עבור 23% מבני +65 היה בית ספר יסודי וחטיבת ביניים **בית הספר האחרון** שבו למדו. עבור 29% מהם היה מוסד אקדמי בית הספר האחרון שבו למדו (לוח 3.4). בבחינת **תעודת הסיום הגבוהה** ביותר שקיבלו נמצא שהתעודה הגבוהה ביותר של 24% מבני +65 היא של בית ספר יסודי או של חטי"ב, לעומת 20% בקרב כלל האוכלוסייה (בני 15 ומעלה). אחוז בני +65 אשר תעודת הסיום הגבוהה ביותר שלהם היא תעודת בגרות (10%) נמוך מזה של כלל האוכלוסייה (22%). עם זאת, אין הבדלים בין שיעור בעלי תואר אקדמי בקרב בני +65 לבין השיעור בקרב כלל האוכלוסייה (27% ו-26% בהתאמה); (לוח 3.5).

◆ שמונה עשר אחוזים מבני +65 דוברים עברית **כשפת אם** לעומת 49% מכלל האוכלוסייה. 21% מבני +65 דוברים רוסית כשפת אם ו-18% דוברים ערבית כשפת אם. 5% מבני +65 דוברים יידיש כשפת אם לעומת 2% בכלל האוכלוסייה, 5% דוברים צרפתית, 5% דוברים רומנית, 4% דוברים מרוקנית, 4% דוברים פרסית ו-3% דוברים ספרדית כשפת אם (לוח 3.6).

◆ ב-2013 **השתתפו בכוח העבודה** 18% מבני +65: 27% מהגברים ו-11% מהנשים. בקרב בני 65-69 השיעור גבוה יותר ומגיע ל-38%: 50% מהגברים ו-27% מהנשים. בין 1970 ל-2000 הייתה מגמה עקבית של ירידה בשיעורי ההשתתפות של גברים. בשנת 1970 היה שיעור ההשתתפות 34% ובשנת 2000 ירד השיעור ל-14%. בקרב הנשים לא נמצא שינוי משמעותי בשיעור

ההשתתפות בתקופה זו. מראשית שנות ה-2000 חלה עלייה בשיעור ההשתתפות של גברים ונשים בני 65 ומעלה בכוח העבודה. השינוי העיקרי התרחש בקבוצת הגיל 65-69: שיעור ההשתתפות של גברים עלה מ-24% בשנת 2000 ל-50% ב-2013. גם שיעור ההשתתפות של נשים בקבוצת גיל זו עלה באופן בולט מ-8% בשנת 2000 ל-27% ב-2013 (לוח 3.7).

- בין 1970 ל-2000 ירד שיעור ההשתתפות של גברים בני 55-64 מ-89% ל-64% ומאז עלה שוב ל-77% ב-2013. אחוז הנשים בנות 55-64 בכוח העבודה גדל והגיע ל-59% בשנת 2013 לעומת 22% בשנת 1970 (לוח 3.7).

- שיעור הגברים **המועסקים** בני 65+ עלה מאז שנת 2000 מ-14% ל-23% (לוח 3.8). ב-2013 שיעור בני 65+ **המועסקים במשרה חלקית** עומד על 47% מתוך השייכים לכוח העבודה, לעומת 29% בקרב בני 55-64. אחוז הגברים בני 65+ המועסקים במשרה חלקית נמצא בירידה מאז שנת 2003 ועומד על 37% ב-2013. אחוז הנשים המועסקות במשרה חלקית (מתוך השייכות לכוח העבודה) ירד גם כן בתקופה זו וב-2013 הוא עומד על 65% (לוח 3.9).

- שיעור ההשתתפות של בני 65+ בכוח העבודה גבוה יותר במחוזות המרכז ותל אביב (כ-20%), ובמחוז ירושלים (17%). בקרב כלל האוכלוסייה (בני 15 ומעלה), המחוזות שבהם שיעור ההשתתפות הוא הגבוה ביותר הם המרכז ותל אביב (כ-73%); (לוח 3.11).

- שיעור ההשתתפות בכוח העבודה בגיל 65+ עולה עם העלייה ברמת ההשכלה. כך, למשל, בשנת 2013 11% מהקשישים בעלי חמש עד שמונה שנות לימוד השתתפו בכוח העבודה, לעומת 31% מהקשישים בעלי 16+ שנות לימוד. עם השנים יש שינויים במגמת שיעורי ההשתתפות, בכל רמות ההשכלה. בעוד שבעבר הייתה מגמה ברורה של ירידה בשיעורי ההשתתפות, כעת נראה שיש שינוי במגמה זו (לוח 3.12).

- בסך הכול שייכים לכוח העבודה 152,900 בני 65+, המהווים 18% מכלל בני 65+. מהם מועסקים 135 אלף איש, המהווים 88% מבני 65+ שבכוח העבודה, ו-16% מכלל בני 65+ (לוחות 13 א ו-ב).

♦ ב-2014 **ההכנסה הכספית הממוצעת ברוטו** במשקי בית שבהם גרים בני 65+¹ הייתה 13,419 ש"ח בממוצע לעומת 18,329 ש"ח בממוצע בכלל משקי הבית. ההכנסה הכספית ברוטו במשקי בית שבהם גרים רק קשישים הייתה 11,710 ש"ח בממוצע. **ההכנסה הממוצעת ברוטו לנפש סטנדרטית** (כלומר ההכנסה המתחשבת במספר הנפשות במשק הבית) במשקי הבית שבהם גרים קשישים היא 6,650 ש"ח והיא כמעט זהה להכנסה בכלל משקי הבית באוכלוסייה, 6,778 ש"ח. ההכנסה הממוצעת ברוטו לנפש סטנדרטית במשקי בית של קשישים בודדים היא 5,401 ש"ח לעומת משקי בית של זוגות שבהם לפחות קשיש אחד, בהם ההכנסה הממוצעת ברוטו לנפש סטנדרטית היא 8,006 ש"ח (לוח 3.14).

- 37% מההכנסות משקי הבית שבהם גרים בני 65+ הן מעבודה; 29% מההכנסות הן מקצבאות ומתמיכות; 27% מפנסיות וקופות גמל; ו-7% מהון. קצבאות ותמיכות מהמוסד לביטוח לאומי מהוות 24% מההכנסות והן המקור העיקרי לקצבאות: 85% (לוח 3.14).

- במשקי בית של קשישים בודדים מהוות ההכנסות מקצבאות ומתמיכות 45% מההכנסה. 37% מההכנסות הן קצבאות ותמיכות של המוסד לביטוח לאומי; 39% מפנסיות ומקופות גמל, ו-9% מעבודה. בקרב כלל משקי הבית באוכלוסייה 77% מההכנסות הן מעבודה; 7% מפנסיות ומקופות גמל, ו-8% מקצבאות ומתמיכות של המוסד לביטוח לאומי (לוח 3.14).

♦ ההכנסה הכספית הממוצעת ברוטו של בני 65+ (פרטים, לא משקי בית) עמדה בשנת 2014 על 6,687 ש"ח. הכנסתם הממוצעת של גברים בני 65+ הייתה 8,640 ש"ח ואילו של נשים בנות 65+ 5,142 ש"ח. 24% מההכנסותיהם של בני 65+ מקורן בעבודה, ו-32% מההכנסות מקורן בקצבאות המוסד לביטוח לאומי. בקרב הגברים, 33% מההכנסות מקורן בעבודה לעומת 12% בקרב הנשים (לוח 3.15).

1 משקי בית שבהם גרים בני 65+ כוללים את כל משקי הבית שבהם גר לפחות בן 65+ אחד. בכשליש ממשקי בית אלו גרים גם אנשים שאינם בני 65+.

- ◆ קיימים הבדלים בין קבוצות הגיל בהכנסה הכספית הממוצעת ברוטו בקרב בני +65. בקרב בני 65-69 ההכנסה ברוטו היא הגבוהה ביותר ועומדת על 7,342 ש"ח. בקרב בני 70-74 ההכנסה היא 7,046, ובקרב בני 75-79 ההכנסה עומדת על כ-6,120 ש"ח. בקרב בני +90 ההכנסה היא הנמוכה מבין כל קבוצות הגיל ועומדת על 6,294 ש"ח (לוח 3.16).
- ◆ ב-2014 קיבלו 44% מהקשישים (גברים בני +67 ונשים בנות +62) שאינם עובדים פנסייה שוטפת ממקום עבודה או מקופת פנסייה הקשורה בעבודה (כולל הכנסה מפנסיה מהארץ, הכנסה מקרנות השתלמות, רנטה ופנסייה מחו"ל, הכנסה מקופות גמל וכן הכנסה מקיבוצים). 51% מהגברים בגילים אלה שאינם עובדים קיבלו פנסייה, לעומת 41% מהנשים. גובה ההכנסה הממוצעת מפנסיה הייתה 5,911 ש"ח; 7,361 ש"ח בקרב הגברים ו-4,924 ש"ח בקרב הנשים (לוח 3.17).
- ◆ עשרים ושניים אחוזים ממקבלי קצבת זיקנה ושאיירים קיבלו השלמת הכנסה מהמוסד לביטוח לאומי בשנת 2014. אחוז מקבלי השלמת הכנסה נמצא במגמת ירידה מאז 1980, אז עמד השיעור על 45%. אחוז מקבלי השלמת הכנסה על פי חוק הביטוח הלאומי ירד באופן משמעותי במהלך השנים, כך, למשל, בשנת 1990 קיבלו 27% השלמת הכנסה לעומת 17% בשנת 2014 (לוח 3.18).
- קיימים הבדלים בין היישובים בארץ בשיעור המקבלים השלמת הכנסה, מבין מקבלי קצבת זיקנה ושאיירים. היישובים הבולטים באחוז הגבוה יחסית של מקבלי השלמת הכנסה (למעלה מ-55% מהגבוה לנמוך) הם: ערערה בנגב, לקייה, כסיפה, רהט, תל שבע, שגב-שלום, בני עייש. עשרת היישובים הבולטים באחוז הנמוך יחסית של מקבלי השלמת הכנסה הם להבים, מיתר, כפר ורדים, עומר, שערי תקווה, רמת ישי, שוהם, אורנית, רמת השרון וכוכב יאיר (לוח 3.19). המועצות האזוריות הבולטות באחוז גבוה של מקבלי השלמת הכנסה הן: אל קסום, (50%), אל בטוף (45%) ובוסתן אל-מרגי (32%); (לוח 3.20).
- ◆ הרכיב העיקרי בהוצאה החודשית הממוצעת של משקי בית של בני +65 הוא דיור (30%). במשקי בית שבהם גר קשיש לבדו, משקלו של רכיב זה גבוה במיוחד (40%) לעומת 29% במשקי בית של זוג ולעומת 25% במשקי הבית

של כלל האוכלוסייה. תחבורה ותקשורת (16%) ומזון (16%) הם הסעיפים הגדולים הנוספים בהוצאות משקי בית שבהם גרים בני +65. במשקי בית של זוג, סעיף התחבורה והתקשורת מהווה 18% מההוצאה, בעוד שבמשק בית של יחיד סעיף זה מהווה 11% מההוצאה. בקרב משקי הבית של כלל האוכלוסייה הרכיבים העיקריים בהוצאה החודשית הם דיור (25%), תחבורה ותקשורת (20%) ומזון (16%). ההוצאה הממוצעת לבריאות במשקי בית שבהם גרים בני +65 (9%) גבוהה לעומת ההוצאה בקרב כלל משקי הבית (6%); (לוח 3.21).

- ההוצאה על חשמל וחימום הדירה מהווה 26% מההוצאות על **אחזקת הדירה ומשק הבית** במשקי בית של בני +65 (31% בכלל משקי הבית באוכלוסייה). הרכיב של **עזרה בבית** גבוה יותר במשקי בית של בני +65 (25% מההוצאה על משק הבית) לעומת כלל משקי הבית באוכלוסייה (15%); (לוח 3.22).

- ההוצאה על ביטוח בריאות מהווה כ-36% מההוצאה על בריאות במשקי בית של בני +65, וכן במשקי בית בכלל האוכלוסייה (לוח 3.22).

- מתוך **ההוצאה לתחבורה ולתקשורת**, סעיף ההוצאות לכלי רכב הוא הגבוה ביותר ומהווה 57% במשקי בית שבהם גרים בני +65 ו-46% במשקי בית של בני +65 הגרים לבדם (62% בכלל משקי הבית). הוצאות טלפון, דואר ותקשורת של קשישים הגרים לבד הן 22% מההוצאות התחבורה והתקשורת לעומת 14% בקרב משקי בית של זוג קשישים (לוח 3.22).

♦ מקרב בני +65, 17% מדווחים שהם **יכולים לכסות את ההוצאות החודשיות** ללא כל קושי, ו-4% מדווחים כי כלל אינם מצליחים לכסות את ההוצאות החודשיות. בקרב הגברים, 20% מדווחים שהם מכסים את ההוצאות ללא כל קושי לעומת 14% בקרב הנשים. 38% מכלל האוכלוסייה מדווחים שהם לא כל כך מצליחים או כלל אינם מצליחים לכסות את ההוצאות החודשיות לעומת 29% בקרב בני +65 (לוח 3.23).

♦ לפי הסקר החברתי של 2013 40% מבני +65 דיווחו על ויתור בחימום או על קירור של הבית בגלל קשיים כלכליים. 13% דיווחו שויתרו על תרופות

(מתוך אלה שהיו זקוקים לתרופות), 43% דיווחו שויתרו על טיפול שיניים (מתוך אלה שהיו זקוקים) ו-60% ויתרו על ביטוח בריאות משלים (מתוך אלה שאין להם ביטוח משלים). 14% דיווחו כי ויתרו על אוכל ו-9% ויתרו על ארוחה חמה לפחות פעם ביום. אחוז האנשים שדיווחו על כך שנאלצו לוותר יורד בדרך כלל עם הגיל, גבוה יותר בקרב בני 65-74 מאשר בקרב בני 75+. אחוז הנאלצים לוותר בכלל האוכלוסייה גבוה בדרך כלל מאשר בקרב בני 65+. כך למשל 26% מבני 65-74 דיווחו שויתרו על תיקון ליקויים בדירתם; 20% מבני 75+ ו-28% בכלל האוכלוסייה (לוח 3.24).

♦ **התפלגות הכנסות משקי הבית של בני 65+ (בודד או זוג) שונה מעט מהתפלגות הכנסות כלל משקי הבית באוכלוסייה (הכנסה נטו לנפש סטנדרטית).** 32% ממשקי הבית של קשישים הם ברמת הכנסות של עד 3,000 ש"ח לעומת 26% בכלל האוכלוסייה. 52% ממשקי הבית של קשישים הם ברמת הכנסה שבין 3,000 ש"ח לבין 10,000 ש"ח לעומת 62% בכלל האוכלוסייה; ו-16% ממשקי הבית של קשישים הם ברמת הכנסה שמעל ל-10,000 ש"ח לעומת 12% בכלל האוכלוסייה. משקי בית של קשישים בודדים מאופיינים ברמת הכנסה נמוכה מזו של משקי בית של זוגות (לפחות אחד מהם בן 65+): 43% ממשקי הבית של קשישים בודדים הם ברמת הכנסה של עד 3,000 לעומת 24% בקרב זוגות; 11% ממשקי הבית של קשישים בודדים הם ברמת הכנסה של 10,000 ש"ח ומעלה לעומת 20% בקרב זוגות (לוח 3.25).

- **מדידת השוויוניות** בהתפלגות ההכנסות נטו לנפש סטנדרטית באמצעות **מדד ג'יני** מראה כי מידת אי-השוויון במשקי בית של בני 65+ (בודד או זוג) בשנת 2014 היא 0.396 וכי היא גבוהה ממידת אי-השוויון בכלל משקי הבית באוכלוסייה (0.370); (מדד ג'יני נע בין 0 ל-1, וככל שהוא קרוב יותר ל-1 אי-השוויון גדול יותר); (לוח 3.26).

- בדירוג הרשויות המקומיות לפי שיוכן **לאשכול חברתי-כלכלי**, בשנת 2014, נמצא כי 8% מבני 65+ חיים ברשויות מקומיות המשתייכות לשלושת האשכולות הנמוכים ביותר, לעומת 20% מכלל האוכלוסייה החיה ברשויות אלו. שישים אחוזים מבני 65+ חיים ברשויות המשתייכות לאשכולות הרביעי עד השישי (55% בכלל האוכלוסייה),

ו-31% מהקשישים חיים ברשויות המשתייכות לאשכולות השביעי והשמיני (24% בכלל האוכלוסייה). האשכול הממוצע של הרשויות (לפי הדירוג בשנת 2008) שבהן חיים הקשישים לפי שיוכן הכלכלי-חברתי הוא 5.7 ואילו האשכול הממוצע בקרב כלל האוכלוסייה הוא 5.1 (לוח 3.27).

♦ בשנת 2014² היו כ-108 אלף משפחות עניות (לאחר תשלומי העברה ומסים ישירים) אשר בראשן עומדים בני +65 והן מהוות 24% מכלל המשפחות שבראשן עומדים בני +65. כ-168 אלף נפשות חיות במשפחות אלו ומהוות כ-23% מכלל הנפשות החיות במשפחות אשר בראשן עומדים בני +65. מספר המשפחות העניות אשר בראשן עומדים בני +65 - לפני תשלומי ההעברה - היה כ-227 אלף, והן היו 51% מכלל המשפחות אשר בראשן עומדים בני +65, כלומר ירידה של 52% במספר המשפחות העניות בעקבות תשלומי ההעברה (לוח 3.28).

- בחינת העוני בקרב בני +65 לפי הרכב משק הבית מראה כי אחוז בני +65 העניים גבוה יותר בקרב בני +65 הגרים לבד ומגיע ל-31% לעומת 17% בקרב בני +65 הגרים עם בן זוג ו/או עם ילדים (לוח 3.29).

- משפחות שבראשן עומדים בני +65 הן 19% מכלל המשפחות באוכלוסייה והן מהוות 24% מהמשפחות העניות בישראל בשנת 2014 (לאחר תשלומי העברה ומסים ישירים); (לוח 3.30).

♦ בשנת 2014, ל-78% ממשקי הבית שבהם חיים בני +65 ול-76% ממשקי הבית שבהם חיים רק בני +65 (בודד או זוג) יש דירה בבעלותם המשמשת את בני משק הבית למגורים. בקרב כלל האוכלוסייה, ל-67% ממשקי הבית יש דירה בבעלותם המשמשת את בני משק הבית למגורים (לוח 3.31).

- בשנת 2014 בני ברק היא העיר שבה האחוז הגבוה ביותר של בני +65 הגרים בדירה בבעלותם (88%) מבין 14 הערים הגדולות. בפתח תקווה וברחובות 87% מבני +65 גרים בדירה בבעלותם. אשקלון היא העיר שבה

2 בשנת 2012 חל שינוי במבנה הסקרים שעורכת הלמ"ס אשר משמשים בסיס למדידת העוני. לפיכך נוצר שבר בסדרה הסטטיסטית שאינו מאפשר השוואה ישירה של נתונים מ-2012 ואילך עם נתוני שנים קודמות.

האחוז הנמוך ביותר של בני 65+ הגרים בדירה בבעלותם (60%); (לוח 3.32).

- על פי נתוני הסקר החברתי משנת 2014, 52% מבני 65+ עולי בריה"מ לשעבר גרים בדירה בבעלותם לעומת 79% מכלל בני 65+ ו-80% מבני 65+ הערבים. 80% אחוזים מבני 65+ הגברים גרים בדירה בבעלותם לעומת 78% מהנשים בנות 65+ (לוח 3.33).

♦ על פי נתוני הסקר החברתי משנת 2014, לבני 65+ **ותק מגורים** רב יותר בדירתם הנוכחית מאשר לבני 20+. 5% מבני 65+ גרים בדירתם הנוכחית עד שנה, לעומת 12% מבני 20+. 50% מבני 65+ גרים יותר מעשרים שנה בדירתם הנוכחית לעומת 26% מבני 20+ (לוח 3.34).

♦ קיימים הבדלים באשר ל**בעלות על מוצרים בני-קיימא** בין משקי בית של קשישים לבין כלל משקי הבית באוכלוסייה ובעיקר בין משקי בית של קשישים בהרכבים שונים, בינם לבין עצמם. ב-81% ממשקי הבית שבהם גרים בני 65+ יש מכשיר מיקרוגל, לעומת 85% מכלל משקי הבית באוכלוסייה. מכונת כביסה מצויה ב-96% ממשקי הבית שבהם גרים קשישים, ב-96% מכלל משקי הבית, וב-91% ממשקי הבית שבהם גרים קשישים לבד. ב-61% ממשקי הבית שבהם גרים קשישים יש מחשב ביתי וב-81% ממשקי הבית בקרב כלל האוכלוסייה אך רק ב-37% ממשקי הבית שבהם גרים קשישים לבד. טלפון סלולרי (אחד לפחות) יש ב-87% ממשקי הבית שבהם גרים קשישים, ב-96% ממשקי הבית בקרב כלל האוכלוסייה וב-73% ממשקי הבית של קשישים הגרים לבד (לוח 3.35).

♦ לפי נתוני הסקר החברתי, בשנת 2014 הייתה ל-55% מבני 65+ **מכונית פרטית או מסחרית** (עד 4 טון), ל-63% מהגברים ול-49% מהנשים. ל-73% מבני 65+ הייתה מכונית. הבעלות על רכב יורדת עם העלייה בגיל: ל-63% מבני 65-74 יש מכונית לעומת 38% מבני 75+. ל-13% מבני 65+ יש יותר ממכונית אחת לרשותם לעומת 26% מבני 20+ (לוח 3.36).

- 45% מבני 65+ **מורשים לנהוג** (בשנת 2014). אחוז הגברים המורשים לנהוג גבוה מאחוז הנשים (65% ו-28%, בהתאמה). אחוז המורשים לנהוג

בקרב כלל האוכלוסייה בגיל 17 ומעלה (69%) גבוה מאחוז המורשים לנהוג בקרב בני +65 (לוח 3.37).

- לפי הסקר החברתי של 2014, 38% מבני +65 המורשים לנהוג אינם נוהגים כלל. בקרב בני 65-74 22% אינם נוהגים ובקרב בני +75 77% אינם נוהגים כלל. בקרב כלל האוכלוסייה 10% אינם נוהגים כלל. 44% מבני +65 נוהגים לעתים קרובות (73% בכלל האוכלוסייה); (לוח 3.38).

♦ מהסקר החברתי של 2009 עולה כי לפחות פעם בשבוע 79% מבני +65 נפגשים ו-93% מדברים בטלפון עם מישהו מבני משפחתם שאינו גר אצלם. באוכלוסייה הערבית נפגשים יותר (93%) ומדברים פחות בטלפון (47%); (לוח 3.39). עוד עולה מהסקר החברתי (2014) כי ל-77% מבני +65 יש חברים שאצלם הם נפגשים או מדברים בטלפון (77% מהיהודים ו-73% מהקשישים הערבים); (לוח 3.40).

♦ לפי הסקר החברתי משנת 2014 16% מבני +65 מרגישים בדידות לעתים קרובות: 9% מהגברים ו-21% מהנשים. בקרב בני +20, 7% דיווחו על הרגשת בדידות לעתים קרובות. עם העלייה בגיל עולה תחושת הבדידות. 31% מבני 65-74 מרגישים בדידות מדי פעם או לעתים קרובות לעומת 45% מבני +75 (לוח 3.41).

♦ לפי הסקר החברתי משנת 2014 11% מבני +65 מרגישים שאין להם על מי לסמוך בשעת משבר או מצוקה, 13% בקרב הגברים ו-9% בקרב הנשים. בקרב כלל האוכלוסייה 8% מרגישים שאין להם על מי לסמוך, 8% מהגברים ו-7% מהנשים (לוח 3.42).

♦ לפי הסקר החברתי משנת 2013 4% מבני +65 קיבלו בשנה האחרונה סיוע מעמותה או מתנדבים. בקרב עולי בריה"מ לשעבר שעלו מאז 1990 10% קיבלו סיוע. הסיוע העיקרי היה במזון, ביגוד ומוצרים (47% מאלה שקיבלו סיוע), בתמיכה כספית (37%) ובסיוע רפואי (17%); (לוח 3.43).

♦ לפי הסקר החברתי של 2006, 30% מאוכלוסיית בני +20 מטפלים, ללא תמורה כספית, באנשים שיש להם קשיים בתפקוד הנובעים מגיל מבוגר או באנשים הסובלים ממחלה פיזית או נפשית הנמשכת 6 חודשים ויותר. עשרים ושלושה אחוזים מבני +20 מטפלים באדם קשיש (חלקם בקשיש

אחד, חלקם בשני קשישים וחלקם בצירוף של קשיש ואדם צעיר). שנים-עשר אחוזים מהמטפלים הם בני +65 (לוח 3.44). בקרב המטפלים שהם בני +65, 72% מטפלים באדם קשיש (באחד או בשניים), 14% מטפלים באדם שאינו קשיש ו-14% מטפלים ביותר מאדם אחד, כשלפחות אחד מהמטפלים הוא קשיש (לוח 3.45).

- ארבעים ושלושה אחוזים מהמטפלים מעניקים **טיפול אישי** למטופל. 42% מהמטפלים בקשיש אחד או בשניים, 36% מהמטפלים בילד או במבוגר ו-56% מהמטפלים בהרכב אחר מעניקים טיפול אישי למטופל. 35% מהמטפלים בקשיש או בשניים מעניקים **טיפול מדי יום** לעומת 47% מהמטפלים בילד או במבוגר ו-47% מהמטפלים בהרכב מטופלים אחר. 16% מהמטפלים בקשיש או בשניים מרגישים **שהטיפול מכביד עליהם** לעומת 22% בקרב המטפלים בילד או במבוגר ו-21% מהמטפלים בהרכב מטופלים אחר. רק 5% מהמטפלים בקשיש או בשניים מטפלים במישהו שאינו בן-משפחתם (לוח 3.47).

◆ לפי הסקר החברתי של 2014, 33% מבני +65 מעסיקים **עוזרת או מטפלת** בתשלום. בקרב כלל האוכלוסייה 15% מעסיקים עוזרת או מטפלת. עם העלייה בגיל עולה גם אחוז המעסיקים עוזרת או מטפלת: 45% מבני +75 מעסיקים לעומת 25% מבני 65-74. בקרב יהודים ואחרים 33% מבני +65 מעסיקים עוזרת או מטפלת, ו-28% בקרב הערבים. מבין המעסיקים עוזרת או מטפלת בקרב בני 65-74, 9% מעסיקים אותה מעל עשר שעות שבועיות ובקרב בני +75 34% מעסיקים עוזרת או מטפלת מעל עשר שעות שבועיות. מתוך בני +65 המעסיקים עוזרת או מטפלת, מקבלים 46% מימון מגוף ציבורי (כגון המוסד לביטוח לאומי או לשכת הרווחה). שיעור מקבלי המימון עולה עם הגיל. בקרב בני 65-74 31% מקבלים סיוע במימון לעומת 58% מבני +75 (לוח 3.48).

◆ לפי הסקר החברתי של 2009 37% אחוזים מבני +65 **עוזרים להוריהם** או להורי בן-זוגם, בתיקונים, בניקיון, בבישול ובסידורים שונים. בקרב כלל האוכלוסייה 54% מסייעים להוריהם בסידורים אלה. 17% מבני +65 עוזרים להוריהם מבחינה כלכלית ו-13% מהם מסייעים בתפקוד יום-יומי

כגון השגחה, רחצה, הלבשה או אכילה. בקרב כלל האוכלוסייה 9% מסייעים להוריהם בתפקוד יום-יומי (לוח 3.49).

◆ לפי הסקר החברתי של 2009 36% מבני 65+ **תומכים בילדיהם** בכסף או בקניית מוצרים. שיעור התומכים יורד עם הגיל, 41% מבני 65-74 לעומת 29% מבני 75+. בקרב הערבים 13% מבני 65+ תומכים בילדיהם לעומת 38% בקרב היהודים ואחרים (לוח 3.50).

◆ 17% מהקשישים **מתנדבים**, לפי הסקר החברתי של 2014. בקרב בני 20+ שיעור המתנדבים הוא 23%. תחום העיסוק העיקרי (37% מהמתנדבים) של בני 65+ המתנדבים הוא עזרה לנזקקים (כגון מוגבלים, קשישים, נוער במצוקה, לא עזרה כספית) ו-21% מהם מתנדבים בתחום של פעילויות חינוך ותרבות. 57% מבני 65+ המתנדבים עושים זאת במשך 10 שעות בחודש לפחות (לוח 3.51).

◆ לפי הסקר החברתי של 2014, 38% מבני 65+ **יצאו לנופש או לטיול** בארץ שכלל לינה מחוץ לבית, לעומת 56% מבני 20+. 45% מבני 65-74 יצאו לנופש לעומת 30% מבני 75+. 30% מבני 65+ **יצאו לנופש או לטיול בחוץ לארץ**: 38% מבני 65-74 ו-18% מבני 75+ (לוח 3.52).

◆ לפי הסקר החברתי של 2011 23% מהקשישים **השתתפו בחוגים** בשנה האחרונה (וכן 24% מבני 20+). גם בקרב הקשישים וגם בקרב כלל האוכלוסייה, אחוז הנשים המשתתפות בחוגים גבוה מזה של הגברים. מתוך בני 65+ שהשתתפו בחוגים, 55% השתתפו בחוגי ספורט, 22% בחוגי אומנות ו-18% בשיעורי תורה, יהדות ודת (לוח 3.53).

◆ חמישים ושמונה אחוזים מבני 65+ קראו ספרים בשנה האחרונה **בשעות הפנאי** (62% בקרב כלל האוכלוסייה), 77% קראו עיתונים, 38% ביקרו בהצגה, בתאטרון או במופעי בידור ו-30% ביקרו במוזאונים או בתערוכות אמנות. מבין בני 65+ הקוראים בספרים, 25% קוראים בין שעתיים לחמש שעות בשבוע ו-25% קוראים מעל עשר שעות בשבוע. בהשוואה לכלל האוכלוסייה בני 65+ מקדישים יותר שעות בשבוע לקריאת ספרים. 41% מכלל האוכלוסייה הקוראים ספרים מקדישים עד שעתיים בשבוע לקריאה לעומת 23% מבני 65+ ואילו 11% מכלל האוכלוסייה קוראים יותר מעשר

שעות בשבוע (לעומת 25% מבני +65). בני +65 צופים יותר בטלוויזיה מאשר כלל האוכלוסייה. 40% מבני +65 צופים בין שתיים לחמש שעות בשבוע לעומת 23% מכלל האוכלוסייה. 6% מבני +65 אינם צופים כלל בטלוויזיה לעומת 13% מכלל האוכלוסייה (לוח 3.54).

◆ על פי הסקר החברתי של 2013, 43% מבני +65 **משתמשים במחשב**, 48% מהגברים ו-39% מהנשים. בקרב בני +20 71% משתמשים במחשב. השימושים העיקריים של בני +65 במחשב הם חיפוש מידע (91%), דואר אלקטרוני (79%), רשתות חברתיות (56%), שיחות וידאו או טלפון (50%), הורדות קבצים (49%) ותשלום חשבונות (40%). 33% מבני +65 משתמשים במחשב, השתמשו במחשב לצורך קניות ו-30% השתמשו במחשב לצורך עבודה (לוח 3.55).

- בבדיקת עמדות לגבי רשת האינטרנט שנעשתה בסקר החברתי של 2010 עולה כי 76% מבני +65 מסכימים או מסכימים מאוד עם העמדה שלפיה האינטרנט מאפשר שמירה על קשר עם חברים ו-82% מסכימים או מסכימים מאוד כי השימוש באינטרנט מהנה (אחוז דומה לזה שבקרב כלל האוכלוסייה). 40% מהם מסכימים או מסכימים מאוד כי השימוש באינטרנט מסובך. 84% מסכימים או מסכימים מאוד כי קיים חשש בקניית מוצרים באשראי באינטרנט. 73% מסכימים או מסכימים מאוד כי השימוש באינטרנט מביא לצמצום בפעילויות פנאי אחרות ו-27% מסכימים או מסכימים מאוד כי הגלישה באינטרנט היא בזבוז זמן (לוח 3.56).

◆ על פי הסקר החברתי של 2013 4% מבני +65 דיווחו על פריצה לדירה או על גנבה ממנה. 4% דיווחו על גנבה ללא שימוש בכוח או ללא איום בשימוש בכוח ו-4% דיווחו על פריצה לרכב. 70% מהנפגעים מפריצה לדירה ו-48% מהנפגעים מפריצה לרכב דיווחו על כך למשטרה (לוח 3.57).

◆ לפי הסקר החברתי של 2014, 85% מהקשישים דיווחו על **שביעות רצון מהחיים** באופן כללי (20% מרוצים מאוד ו-65% מרוצים). 88% מכלל בני +20 דיווחו על שביעות רצון מהחיים באופן כללי (32% מרוצים מאוד ו-56% מרוצים). 69% מבני +65 מרוצים או מרוצים מאוד ממצבם הכלכלי לעומת 58% בקרב בני +20. 74% מבני +65 מרוצים או מרוצים מאוד מתחושת

הביטחון בהליכה לבד באזור המגורים בשעת החשכה (22% מרוצים מאוד ו-52% מרוצים). בקרב בני 20+ 75% מרוצים או מרוצים מאוד מתחושת הביטחון בהליכה לבד באזור המגורים בשעת החשכה (28% מרוצים מאוד ו-46% מרוצים); (לוח 3.58).

♦ לפי נתוני הסקר החברתי של 2014, 11% מבני 65+ ומבני 20+ בקרב היהודים, הגדירו עצמם כדתיים. 3% מבני 65+ היהודים הגדירו עצמם כחרדים לעומת 9% מבני 20+. 43% מבני 65+ היהודים ו-44% מבני 20+ הגדירו עצמם לא דתיים-חילוניים. בקרב האוכלוסייה הלא-יהודית, 69% מבני 65+ מגדירים עצמם כדתיים או כדתיים מאוד (10% כדתיים מאוד). לעומת זאת, 54% מבני 20+ בקרב האוכלוסייה הלא-יהודית הגדירו עצמם כדתיים או כדתיים מאוד (5% דתיים מאוד); (לוח 3.59).

- בהשוואה בין רמת הדתיות בהווה לבין רמת הדתיות בעבר, 16% מבני 65+ יהודים ואחרים מגדירים עצמם דתיים בהווה יותר מבעבר, ו-11% מגדירים עצמם פחות דתיים בהווה בהשוואה לעבר. לגבי 73% מידת הדתיות לא השתנתה. בקרב האוכלוסייה הלא יהודית, 43% מגדירים עצמם דתיים בהווה יותר מבעבר ולגבי 54% מידת הדתיות לא השתנתה (לוח 3.60).

הגדרות והסברים

קבוצות אוכלוסייה ודת: בשנת 1999 שינתה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה את ההגדרות של קבוצות האוכלוסייה. לפי ההגדרה החדשה, הקבוצה "יהודים ואחרים" כוללת יהודים, נוצרים שאינם ערבים ואנשים ללא סיווג דת; הקבוצה "אוכלוסייה ערבית" כוללת מוסלמים, נוצרים-ערבים ודרוזים. הנתונים מוצגים על-פי ההגדרה החדשה, אם כי, כאשר מדובר בנתונים שקדמו לקביעת ההגדרה החדשה, כגון לוחות היסטוריים או לוחות המבוססים על סקרי כוח אדם, הם מוצגים על-פי ההגדרה הקודמת של קבוצות אוכלוסייה: יהודים בלבד, וקבוצת "בני דתות אחרות", הכוללת ערבים, נוצרים שאינם ערבים ואנשים ללא סיווג דת.

סקרי כוח אדם: לוחות רבים בפרק זה מקורם בסקרי כוח אדם, המבוצעים על-ידי הלמ"ס משנת 1954. אוכלוסיית הסקר כוללת את האוכלוסייה הקבועה (דה-יורה) של מדינת ישראל - בני 15 ומעלה, את התושבים היהודים הגרים באזור יהודה והשומרון וגם עולים בכוח ותושבים קבועים השוהים בחוץ לארץ תקופה של פחות משנה. לא נכללו בסקר תיירים ותושבים ארעיים, אלא אם כן שהו בישראל יותר משנה ברציפות. החל מ-1968, נכללה בסקר אוכלוסיית מזרח ירושלים, והחל משנת 1982 נכללו גם התושבים הדרוזים בנפת גולן.

בשנת 2012 שינתה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה את מבנה הסקר ממדידה רבעונית למדידה חודשית בהתאם להמלצות בין-לאומיות בנושאי תעסוקה ואבטלה. השינויים במבנה הסקר גרמו ל"שבר בסדרה" ויש להיזהר בהשוואת נתוני העבר לנתוני ההווה. השינויים בסדרת הנתונים נגרמו ברובם כתוצאה משינויים במדידה ולא כתוצאה משינויים כלכליים באותה תקופה.

למידע נוסף על סקרי כוח אדם, מומלץ לעיין במקור.

שנות לימוד: מספר השנים שלמד הנחקר באופן סדיר בבתי ספר, ולא לימוד עצמי או השתתפות בקורסים לא סדירים. בספירת השנים מביאים בחשבון רק שנות לימוד שהסתיימו. אם אדם לומד בעת הפקידה, שנת הלימוד מובאת בחשבון.

סוג בית ספר אחרון: סוג בית הספר האחרון שבו למד או לומד הנחקר, גם אם לא סיים את לימודיו בו.

ראש משק הבית: בלוחות על נתוני עוני, ראש משק הבית הוא ראש משק בית כלכלי. הגדרת ראש משק הבית נקבעת לפי "מידת" ההשתייכות לכוח העבודה, ללא התייחסות לגיל ולמין.

- ראש משק הבית הוא המפרנס העיקרי של משק הבית, כלומר המועסק שעובד 35 שעות או יותר בשבוע הקובע (כולל איש צבא קבע), והוא קודם למועסק שעובד עד 34 שעות בשבוע, שקודם לבלתי-מועסק.

- אם יש יותר מאדם אחד במשק הבית שמתאים, לפי ההגדרה, להיות ראש משק בית, ייקבע ראש משק הבית לפי סדר העדיפות שקובע המרואיין.

- אם אין מפרנס במשק הבית, ייקבע כראש משק הבית האדם שהמרואיין מחשיב כראש משק הבית.

הערה: ראש משק הבית הוא אדם בן 18 ומעלה (להוציא משקי בית שבהם המפרנס היחידי הוא בגיל 15-17 ומשקי בית שבהם יש בני 15-17 בלבד).

השבוע הקובע הוא השבוע המסתיים בשבת שלפני בוא הפוקד למשק הבית.

כוח העבודה האזרחי: כוח העבודה האזרחי כולל את כל האנשים מגיל 15 ומעלה, שהיו "מועסקים" או "בלתי-מועסקים" בשבוע הקובע, לפי הגדרות אלה: מועסקים הם אנשים שעבדו לפחות שעה אחת ב"שבוע הקובע" בעבודה כלשהי תמורת שכר, רווח או תמורה אחרת; כל העובדים בקיבוצים (בין בשירותים ובין בענפים אחרים); בני משפחה שעבדו ללא תשלום 15 שעות ויותר בשבוע; אנשים השוהים במוסדות שעבדו 15 שעות ויותר בשבוע.

קבוצת "המועסקים" מורכבת משלוש קבוצות משנה:

- "עבדו עבודה מלאה" - עובדים שעבדו 35 שעות או יותר בשבוע הקובע. מניין השעות כולל את השעות שהעובד היה עסוק בהן בקשר לעבודתו או לעסקו, כולל שעות נוספות עם תשלום או בלעדיו, שעות המתנה (כגון שעות ההמתנה לעבודה של בעל מונית או של סבל) ושעות ההכנה, שהן שעות עבודה הקשורות בעבודה, אפילו אינן מבוצעות במקום העבודה (כגון בדיקה והכנת שיעורים וחזרות).

- "עבדו עבודה חלקית" - עובדים שעבדו בין שעה ל-34 שעות בשבוע הקובע.

- "נעדרו זמנית מעבודתם הרגילה" - עובדים שנעדרו מעבודתם במשך כל השבוע הקובע בגלל מחלה, חופשה, מילואים, שביתה, מזג אוויר לא מתאים, הפסקת עבודה זמנית (עד 30 יום) או מסיבה אחרת. אנשים שנעדרו מעבודתם וגם חיפשו עבודה אחרת מוגדרים כנעדרים זמנית מעבודתם.

"בלתי-מועסקים" הם אנשים שלא עבדו כלל (אפילו שעה אחת) בשבוע הקובע וחיפשו עבודה באופן פעיל בארבעת השבועות האחרונים, כגון על-ידי רישום בלשכת העבודה של שירות התעסוקה או על-ידי פנייה אישית או בכתב, והיו

יכולים להתחיל לעבוד בשבוע הקובע, לו הוצעה להם עבודה מתאימה ("זמינות לעבודה").

אנשים שאינם בכוח העבודה האזרחי הם גילאי 15 ומעלה, שלא היו "מועסקים" או "בלתי-מועסקים" בשבוע הקובע. בקבוצה זו נכללו אנשים שעבדו בהתנדבות ללא כל תמורה, עקרות בית, תלמידים, מי שאינם מסוגלים לעבוד, אנשים החיים מפנסייה, מרנטה וכדומה, שלא עבדו אפילו שעה אחת בשבוע הקובע. כן, נכללו בקבוצה זו חיילים בשירות סדיר.

ענף כלכלי הוא ענף שאליו משתייך המפעל או המוסד, שהמועסק עבד בו. המועסקים בקיבוצים סווגו בהתאם לענף פעילותם.

משלח יד הוא העבודה שהמועסק מבצע במקום עבודתו, בלי להתחשב במקצוע שלמד, אם אינו עוסק בו.

קצבת זיקנה ושאיירים

מבוטחים בקצבת זיקנה ושאיירים הם תושבי ישראל שמלאו להם 18 שנה, למעט מי שעלה ארצה בגיל 60 ומעלה. זכאי לקצבת זיקנה הוא כל מבוטח, כאמור, שהגיע לגיל קצבת זיקנה. החל מיוני 2004, גיל הזכאות המותנה במבחן הכנסות לקצבת זיקנה לגברים הוא 67, והגיל המוחלט (ללא מבחן הכנסות) הוא 70. לפיכך, קבלת קצבת זיקנה בגילים 67-70 מותנית במבחן הכנסות. גיל הזכאות המותנה במבחן הכנסות לנשים הועלה מ-60 ל-62 ויישאר כך עד 2016. ב-2017 תתחדש בהדרגה העלאת גיל הפרישה לנשים, ל-64. גיל הזכאות המוחלט (ללא מבחן הכנסות) לנשים היה ב-2014 68 והוא יעלה בהדרגה ל-70, ולפיכך, הזכאות בגילים 62 עד 70 מותנית במבחן הכנסות.

בעקבות שינויי חקיקה בשנים 2002-2003 בוטלה הצמדת הגמלה לשינויים החלים בשכר הממוצע. בינואר 2006 נכנס לתוקפו "הסכום הבסיסי" שהחליף את השכר הממוצע, לצורך קביעת שיעורי קצבות הזיקנה והשאיירים וגם לצורך עדכון. בינואר 2006 עודכנו קצבות הזיקנה והשאיירים ב-1.8%, נוסף על עדכון של 0.9% מינואר 2005, בהתאם לשינויים ברמת המחירים. בינואר 2007 לא חל שינוי ב"הסכום הבסיסי" לצורך קביעת קצבות הזיקנה והשאיירים והן לא עודכנו. בינואר 2008 הן עודכנו ב-2.8%, בהתאם לשינויים ברמת המחירים.

באפריל 2008 הוגדלו שיעורי קצבות הזיקנה והשאירים הבסיסיות בשיעור של כ-1.9%. הקצבה הבסיסית ליחיד עלתה מ-16.2% מה"סכום הבסיסי" ל-16.5%, ולהרכבי משפחה אחרים היא עלתה בהתאם.

החל באפריל 2008 משולמת תוספת מיוחדת בעבור מבוטח שמלאו לו 80 שנה. שיעור התוספת המיוחדת בעבור מבוטח שמלאו לו 80 שנה הוא 1% מה"סכום הבסיסי".

בחוק ההתייעלות הכלכלית לשנת 2009 נקבע שקצבאות הזיקנה והשאירים הבסיסיות יגדלו בהדרגה עד שנת 2011 בשיעור של כ-7.3%. הקצבאות יגדלו בשיעור אחיד כך שיישמר הפער (בשיעור של 1% מהסכום הבסיסי) בין הקצבאות למי שטרם מלאו לו 80 לבין מי שכבר מלאו לו 80.

באוגוסט 2009 עמדה הקצבה ליחיד על 17% מהסכום הבסיסי, בינואר 2010 היא גדלה ל-17.35% ובינואר 2011 היא עמדה על 17.7% מהסכום הבסיסי.

סכום הקצבה **הבסיסית** ליחיד בשנת 2014 היה 1,531 ש"ח ולזוג 2,301 ש"ח. סכום הקצבה הבסיסית למי שמלאו לו 80 שנה הוא 1,617 ש"ח ליחיד ו-2,387 ש"ח לזוג.

קבלת הגמלה לא לפי חוק הביטוח הלאומי: המוסד לביטוח לאומי משלם לקשישים ולשאירים שאינם זכאים לקצבה על-פי חוק הביטוח הלאומי, קצבאות הממומנות על-ידי הממשלה. זכאים לגמלה זו בעיקר עולים חדשים שבזמן עלייתם לארץ היו מעל גיל הפרישה (בהתאם לחוק גיל הפרישה), ולכן אינם מבוטחים על-פי חוק הביטוח הלאומי. שיעורי הקצבאות המשולמות להם זהים לשיעורי הקצבה לפי חוק, והזכאות מותנית בדרך כלל במבחן הכנסה.

השלמת הכנסה: משולמת למקבלי קצבאות זיקנה או שאירים שהכנסתם נמוכה, עד לסכום ההכנסה למינימום-קיום, המוגדרת בחוק הבטחת הכנסה לאוכלוסייה זו. הקצבה ליחיד הזכאי להשלמת הכנסה הייתה מאוגוסט 2009 29.4% מהסכום הבסיסי למי שטרם מלאו לו 70, 30.3% לבני 70-79 ו-31.7% למי שמלאו לו 80 שנה.

סכום הקצבה **הממוצעת** עם השלמת הכנסה ליחיד ב-2014 היא 2,867 ש"ח ולזוג 4,313 ש"ח.

למידע נוסף על קצבאות הביטוח הלאומי, מומלץ לעיין בסקירה השנתית של המוסד לביטוח לאומי.

ממדי העוני

משפחה שהכנסתה הפנויה לנפש סטנדרטית (ראה להלן הגדרת "נפש סטנדרטית") נמוכה מקו העוני לנפש סטנדרטית מוגדרת כ**משפחה ענייה**.

קו העוני מוגדר כרמת ההכנסה השווה ל-50% מההכנסה החציונית הפנויה לנפש סטנדרטית. קו העוני מותאם לגודל המשפחה על-ידי שימוש בסולם שקילות, המתרגם את מספר הנפשות במשפחה לנפשות סטנדרטיות.

הכנסה פנויה היא ההכנסה הכלכלית של המשפחה (הכנסה המתקבלת מעבודה ומבעלות על אמצעי ייצור פיזיים ונכסים פיננסיים), בתוספת תשלומי העברה ובניכוי מסים ישירים.

תחולת העוני היא מדד המציין את היקף העוני במונחים של שיעור המשפחות העניות בכלל האוכלוסייה.

מדד ג'יני לאי-שוויון בהתחלקות ההכנסות במשק מודד את הפער שבין התחלקות ההכנסות בפועל, לבין התחלקות תאורטית, שבה כל משק בית מקבל חלק שווה בהכנסה הכוללת של המשק. ככל שהפער קטן יותר - המדד קרוב בערכו ל-0, אז אי-השוויון במשק נמוך יותר. ככל שהפער גדול יותר - המדד קרוב בערכו ל-1, כלומר אי-השוויון במשק גדול יותר.

בשנת 2012 חל שינוי מבני בסקר של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה שעליו מתבססת מדידת העוני שעורך המוסד לביטוח לאומי. במקום להשתמש בשילוב של סקר הוצאות משק הבית וסקר הכנסות (כפי שהיה נהוג בין 1997 לבין 2011) הופסק השימוש בסקר הכנסות ובמקום זאת גדל המדגם של סקר הוצאות משק הבית בו מדווחים הנשאלים גם על הכנסותיהם. בנוסף בוצעו שינויים בכיסוי האוכלוסייה במדגם של סקר ההוצאות. גדל כיסוי האוכלוסייה הערבית בצפון וכן נכללו קיבוצים מתחדשים. בשל שינויים אלו ושינויים נוספים נוצר בשנה זו שבר בסדרה הסטטיסטית על פני זמן שאינו מאפשר

השוואה ישירה של נתוני 2012 עם נתונים משנים קודמות. נתוני 2012 מהווים למעשה תצפית ראשונה בסדרת נתונים חדשה שתגדל עם השנים.

על דרך מדידת העוני בישראל מומלץ לקרוא בסקירה השנתית ובדו"ח ממדי העוני והפערים החברתיים של המוסד לביטוח לאומי.

לוחות המבוססים על נתונים מסקר הוצאות משק הבית

משק בית: קבוצת אנשים הגרים רוב ימות השבוע באותה דירה, ויש להם תקציב הוצאות משותף למזון. במשק הבית נכללים בני משפחה שהם חיילים או לומדים בפנימיות.

משקי בית של קשישים חולקו לקבוצות הבאות:

- משקי בית שבהם גרים קשישים - סך-כל משקי הבית שבהם גר קשיש, לפי אחד הצירופים המפורטים להלן;
- קשישים בודדים - קשישים הגרים במשק בית של יחיד;
- בני זוג שלפחות אחד מהם קשיש - משק בית של שני פרטים אשר לפחות אחד מהם מוגדר כקשיש לפי הגדרת הגיל המפורטת למעלה. מתוך קבוצה זו הופרדו משקי בית של בני זוג אשר שניהם קשישים;
- משקי בית אחרים - משקי בית בני יותר משתי נפשות, אשר לפחות אחד הפרטים המתגוררים בהם הוא קשיש.

נפש סטנדרטית: כדי לדרג את המשפחות לפי מצבן הכלכלי, עדיף למיין אותן לפי הכנסתן לנפש, ולא לפי ההכנסה המשפחתית הכוללת; וכדי להתחשב ביתרונות הכלכליים לגודל משפחה, הן מוינו, לא לפי ההכנסה המשפחתית המחולקת במספר הנפשות למעשה, אלא לפי ההכנסה המשפחתית המחולקת במספר "הנפשות הסטנדרטיות".

נפש סטנדרטית נקבעת על-פי סולם שקילות, המתרגם את מספר הנפשות במשפחה למספר הנפשות ה"תקניות" שבה. כך, לכל נפש נוספת במשפחה מיוחסת השפעה שולית קטנה יותר מבחינת העומס המוטל על תקציב המשפחה. במילים אחרות, תוספת ההכנסה הנחוצה למשפחה, כדי לשמור על רמת חיים קבועה, פוחתת עם גידול מספר הנפשות במשפחה.

לפרטים נוספים על דרך חישוב נפש סטנדרטית מומלץ לעיין בסקר הוצאות המשפחה של הלמ"ס, או בסקירה השנתית של המוסד לביטוח לאומי.

הכנסה כספית ברוטו: סך ההכנסות הכספיות השוטפות של משק הבית לפני ניכוי תשלומי החובה. הכנסה זו כוללת את כל ההכנסות מעבודה שכירה של כל אחד מבני משק הבית (עם כל התוספות, כגון חודש 13, דמי הבראה וביגוד, שעות נוספות ופרמיות), מעבודה עצמאית או מעסק, הכנסות שוטפות מתמיכות (כולל העברות ממשקי בית אחרים) ומפנסיות, וכן הכנסות כספיות מרכוש, מריבית ומדיבידנד.

תשלומי חובה: המסים הישירים המוטלים על ההכנסות השוטפות - מס הכנסה ותשלומים לביטוח הלאומי.

הכנסה כספית נטו: הכנסה כספית ברוטו בניכוי תשלומי חובה.

הכנסה כספית לנפש סטנדרטית: ההכנסה הכספית השוטפת של משק הבית (ברוטו או נטו) מחולקת במספר הנפשות הסטנדרטיות במשק הבית.

הכנסה מהון: כוללת הכנסות מרנטה בארץ ומחו"ל, הכנסות מריבית על פיקדונות ועל איגרות חוב, דיבידנדים על מניות, וכן, את זקיפת הריבית האלטרנטיבית על ההון המושקע בדירה (שאינה בשכירות), הכנסה זקופה מהשתתפות מוסדית בתשלום שכר דירה, והריבית האלטרנטיבית על ההון המושקע ברכב.

פנסייה: הכנסה שוטפת לאחר פרישה מעבודה שמקורה במקום עבודה או בקופת פנסייה הקשורה בעבודה, הכנסה מקרנות השתלמות, רנטה ופנסייה מחו"ל, הכנסה מקיבוצים והכנסה מקופות גמל.

הוצאות לתצרוכת: סך-כל התשלומים שמשלם משק הבית על קניית מוצרים או שירותים, וכן צריכת שירותי דירה ורכב (שקנייתם מוגדרת כהשקעה ולא כתצרוכת). התשלומים כוללים לעתים גם ריבית, דמי הובלה או התקנה. קניית מוצר נחשבת לפי יום קבלתו; ולכן, מקדמה שמשלם משק הבית על חשבון מוצר או שירות שטרם נתקבלו אינה מוגדרת כהוצאה לתצרוכת.

למידע נוסף על הגדרות אלו מומלץ לעיין בפרסומי הלמ"ס לסקר הוצאות משק הבית וסקר הכנסות.

הסקר החברתי: נערך על ידי הלמ"ס החל מ-2002, והוא נערך מדי שנה, על מדגם של נפשות בגיל 20 ומעלה. המדגם העיקרי לסקר מוצא ממרשם התושבים. בנוסף לכך, מוצא מדגם משלים מתוך אוכלוסיית העולים אשר הגיעו ארצה אחרי בחירת המדגם העיקרי. בשנת 2004 נכללה לראשונה האוכלוסייה הערבית של מזרח ירושלים בסקר.

אין להניח כי אומדנים המתקבלים מהסקר החברתי יהיו זהים לאלה המתקבלים מסקרים מדגמיים אחרים של הלמ"ס, כולל אלה המבוססים על מדגמי משקי בית, או מנתונים אחרים אשר אינם מבוססים על סקרי מדגם. לכן, יש להיזהר, כאשר משווים אומדנים מהסקר החברתי לאומדנים מסקרים אחרים.

סימנים מיוחדים

ריק = אין נתונים או שהנתונים אינם רלוונטיים
 .. = נתונים עם טעויות דגימה יחסיות גבוהות מ-40%
 () = נתונים עם טעויות דגימה יחסיות בין 25% ל-40%

עיגול מספרים

סיכום הפירוטים אינו מתאים בהכרח לסך-הכול, בגלל עיגול המספרים.

מקורות

ההגדרות והנתונים בפרק זה מקורם בפרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, המוסד לביטוח לאומי ומאירס-ג'וינט ברוקדייל.

לוח 3.1: בני 65+ וכלל האוכלוסייה*, לפי מספר שנות לימוד ומין, שנים נבחרות

אחוזים

שנות לימוד						
16+	15-13	12-9	8-5	4-0	סה"כ	
1970						
5.4	5.3	18.2	30.6	40.5	100.0	סה"כ בני 65+
1980						
5.6	6.8	25.2	32.1	30.3	100.0	סה"כ בני 65+
1990						
6.6	8.0	28.1	30.6	26.7	100.0	סה"כ בני 65+
2000						
11.6	14.1	29.4	25.0	19.7	100.0	סה"כ בני 65+
15.2	14.1	29.9	25.0	15.6	100.0	גברים
8.9	14.1	29.1	25.0	22.7	100.0	נשים
2010						
16.1	18.3	31.7	19.9	13.9	100.0	סה"כ בני 65+
20.5	17.4	33.2	19.8	9.1	100.0	גברים
12.8	19.0	30.6	20.1	17.5	100.0	נשים
21.8	22.5	44.9	7.2	3.5	100.0	כלל האוכלוסייה*
21.5	21.3	47.8	7.1	2.3	100.0	גברים
22.1	23.7	42.2	7.3	4.7	100.0	נשים
2014						
21.8	19.7	30.7	16.3	11.5	100.0	סה"כ בני 65+
26.5	18.1	32.0	16.6	6.9	100.0	גברים
18.0	21.1	29.6	16.1	15.2	100.0	נשים
25.9	22.0	43.2	5.9	3.0	100.0	כלל האוכלוסייה*
25.8	20.5	46.0	5.8	2.0	100.0	גברים
25.9	23.4	40.6	6.0	4.0	100.0	נשים

מקור: למ"ס, שנתון סטטיסטי

* בני 15+

לוח 3.2: התפלגות בני +65, לפי מספר שנות לימוד, קבוצת אוכלוסייה ומין, 2014

אחוזים

ערבים			יהודים			סה"כ
נשים	גברים	סה"כ	נשים	גברים	סה"כ	
100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	סה"כ
64.3	25.5	47.3	10.8	5.3	8.3	4-0
21.3	43.1	30.9	15.5	14.4	15.2	8-5
4.4	9.3	6.5	9.4	9.5	9.4	10-9
6.5	12.0	8.9	22.0	23.5	22.7	12-11
1.6	4.3	2.8	22.6	19.2	21.1	15-13
2.0	5.7	3.6	19.3	28.2	23.2	16+

מקור: למ"ס, שנתון סטטיסטי

לוח 3.3: יהודים בני +65, לפי מספר שנות לימוד ויבשת לידה, 2013

אירופה-אמריקה		אסיה-אפריקה		ישראל		סה"כ		סה"כ*
אלפים	אחוזים	אלפים	אחוזים	אלפים	אחוזים	אלפים	אחוזים	
100.0	348.0	100.0	253.3	100.0	155.2	100.0	756.5	סה"כ*
4.8	16.6	20.6	52.3	1.8	2.7	9.5	71.6	4-0
10.3	35.8	25.2	63.7	8.5	13.2	14.9	112.7	8-5
9.4	32.9	11.5	29.2	6.6	10.3	9.6	72.3	10-9
19.1	66.5	24.1	61.1	29.2	45.4	22.9	173.0	12-11
26.6	92.4	10.6	26.8	24.1	37.3	20.7	156.6	15-13
29.8	103.9	8.0	20.2	29.8	46.2	22.5	170.3	16+

מקור: למ"ס, סקרי כוח אדם

* לא כולל מקרים שבהם מספר שנות הלימוד או יבשת הלידה אינם ידועים; הסך הכול, כולל מקרים אלו, הוא 764.6

לוח 3.4: בני 65+ וכלל האוכלוסייה, לפי סוג בית ספר אחרון שבו למדו ולפי מין, 2013

נשים	גברים	סה"כ	
415.7	355.5	771.3	סה"כ בני 65+ שלמדו (אלפים) סוג בית הספר האחרון (אחוזים)
100.0	100.0	100.0	סה"כ
24.5	22.0	23.4	יסודי וחטיבת ביניים
8.0	13.2	10.4	תיכון מקצועי או חקלאי
21.7	16.8	19.4	תיכון עיוני
	2.1	1.0	ישיבה
5.7	0.7	3.4	בית מדרש למורים ולגננות
3.3	6.8	4.9	על-תיכון להנדסאים ולטכנאים
8.4	4.9	6.8	על-תיכון אחר
27.0	32.2	29.4	מוסד אקדמי
0.7	0.5	0.6	אחר
0.8	0.6	0.7	סוג בית ספר לא ידוע
2,853.7	2,776.3	5,630.0	סה"כ בכלל האוכלוסייה שלמדו (אלפים) סוג בית הספר האחרון (אחוזים)
100.0	100.0	100.0	סה"כ
9.4	9.6	9.5	יסודי וחטיבת ביניים
7.6	12.9	10.2	תיכון מקצועי או חקלאי
31.9	30.7	31.3	תיכון עיוני
	5.4	2.7	ישיבה
5.1	0.5	2.8	בית מדרש למורים ולגננות
2.6	6.5	4.5	על-תיכון להנדסאים ולטכנאים
7.5	4.1	5.8	על-תיכון אחר
34.8	29.4	32.2	מוסד אקדמי
0.7	0.6	0.6	אחר
0.4	0.3	0.4	סוג בית ספר לא ידוע

מקור: למ"ס, סקרי כוח אדם

לוח 3.5: בני 65+ וכלל האוכלוסייה, לפי התעודה הגבוהה ביותר שקיבלו ולפי מין, 2013

אחוזים

כלל האוכלוסייה*	בני 65+			סה"כ
	נשים	גברים	סה"כ	
100.0	100.0	100.0	100.0	סה"כ למדו
19.8	23.5	23.6	23.6	תעודת סיום של בי"ס יסודי או חט"ב
17.7	14.9	18.4	16.5	תעודת סיום של בי"ס תיכון (שאינה תעודת בגרות)
22.2	10.7	8.4	9.6	תעודת בגרות
12.0	16.9	13.4	15.3	תעודת סיום של בי"ס על-תיכוני (שאינה תעודה אקדמית)
16.0	12.3	13.2	12.7	תואר אקדמי ראשון
8.6	11.4	11.6	11.5	תואר אקדמי שני
1.2	1.4	4.6	2.9	תואר אקדמי שלישי
0.6	0.6	0.6	0.6	תעודה אחרת
1.5	7.5	5.5	6.6	לא קיבלו אף תעודה
0.4	0.8	0.7	0.8	לא ידוע (סוג התעודה)

מקור: למ"ס, סקרי כוח אדם
* בני 15 ומעלה

לוח 3.6: בני 65+ וכלל האוכלוסייה, לפי שפת אם ולפי מין, 2011

אחוזים

כלל האוכלוסייה*	בני 65+		סה"כ	
	נשים	גברים		
100.0	100.0	100.0	100.0	סה"כ
48.7	18.4	18.2	18.3	עברית
14.7	22.8	18.4	20.9	רוסית
18.4	15.9	20.4	17.9	ערבית
2.0	4.6	6.5	5.4	יידיש
1.9	5.6	3.8	4.8	צרפתית
1.3	4.5	5.1	4.8	רומנית
1.5	3.8	3.6	3.7	מרוקנית
1.0	3.5	3.4	3.5	פרסית
1.6	2.7	3.3	2.9	ספרדית
1.9	(1.5)	(2.1)	1.7	אנגלית
1.0	אמהרית
6.0	16.7	14.7	15.9	שפה אחרת

מקור: למ"ס, הסקר החברתי
* אוכלוסיית הסקר היא בני 20+

לוח 3.7: בני 55+ בכוח העבודה האזרחי, לפי גיל, מין וקבוצת אוכלוסייה, שנים נבחרות

אחוז בכוח העבודה האזרחי מהאוכלוסייה המתאימה בכל תא

בני דתות אחרות	יהודים			סה"כ					
	סה"כ גברים נשים	סה"כ גברים נשים	סה"כ גברים נשים	סה"כ גברים נשים	סה"כ גברים נשים	סה"כ גברים נשים			
1970									
			23.4	89.4		22.1	88.5	55.2	64-55
			5.5	35.0		5.0	33.8	19.5	בני 65+
1980									
			27.6	84.0	54.4	26.0	82.4	52.8	64-55
			7.0	29.1	17.4	6.6	27.9	16.7	בני 65+
1990									
3.7	55.6	28.0	33.1	75.7	52.8	30.2	73.7	50.4	64-55
5.5	66.1	..	45.0	83.0	63.0	41.0	81.0	60.2	59-55
0.9	38.6	..	21.4	64.6	42.2	19.4	65.4	40.0	64-60
..	3.2	2.6	6.9	21.3	13.5	6.6	20.2	12.8	65+
2.5	3.4	..	9.9	31.8	20.0	9.3	30.1	18.8	69-65
1.6	5.1	..	6.6	19.7	..	6.3	18.8	..	74-70
..	2.9	..	4.8	13.4	..	4.6	12.7	..	75+
2000									
..	39.2	23.8	41.8	67.9	54.0	37.6	63.9	50.0	64-55
11.9	43.2	27.8	55.7	76.0	65.3	49.9	71.1	60.1	59-55
..	34.6	19.1	28.8	60.0	43.1	26.0	56.6	40.2	64-60
..	4.3	14.8	8.8	4.1	14.2	8.5	65+
..	13.5	6.4	8.3	25.4	16.0	7.6	24.3	15.1	69-65
..	4.5	16.1	9.5	4.4	15.4	9.0	74-70
..	1.8	6.7	3.9	1.8	6.3	3.7	75+

←

לוח 3.7: בני 55+ בכוח העבודה האזרחי, לפי גיל, מין וקבוצת אוכלוסייה, שנים נבחרות (המשך)

אחוז בכוח העבודה האזרחי מהאוכלוסייה המתאימה בכל תא

בני דתות אחרות			יהודים			סה"כ			
סה"כ	גברים	נשים	סה"כ	גברים	נשים	סה"כ	גברים	נשים	
									2010
17.9	50.0	33.1	59.2	75.7	67.1	54.0	72.5	62.9	64-55
21.0	53.7	36.7	69.5	80.1	74.6	62.8	76.5	69.4	59-55
13.6	44.5	28.0	47.9	70.9	58.9	44.1	68.1	55.5	64-60
..	7.6	4.5	7.5	20.2	13.0	7.1	19.1	12.3	65+
..	18.6	11.8	20.6	45.1	32.0	18.4	41.0	29.1	69-65
..	7.4	19.3	12.5	6.6	17.8	11.4	74-70
..	1.6	6.3	3.5	1.7	6.0	3.5	75+
									2011
19.6	54.8	36.4	59.7	76.9	68.0	54.6	74.1	63.9	64-55
21.3	60.0	40.3	70.3	81.9	75.9	63.4	78.7	70.8	59-55
17.4	47.0	30.9	48.8	71.7	59.7	45.2	69.0	56.5	64-60
..	7.8	4.0	8.0	22.0	14.1	7.4	20.8	13.2	65+
..	18.9	10.6	21.4	46.2	33.0	18.9	42.4	30.0	69-65
..	7.8	19.7	13.1	7.0	18.3	12.0	74-70
..	1.7	8.2	4.3	1.7	7.6	4.1	75+
									2012
23.2	56.7	39.7	62.9	78.5	70.5	57.6	75.5	66.3	64-55
28.5	64.3	46.1	73.2	81.9	77.5	66.4	79.3	72.8	59-55
15.7	46.2	30.9	52.4	74.7	62.9	48.2	71.1	59.1	64-60
1.9	14.0	8.0	11.3	25.9	17.7	10.4	24.8	16.7	65+
5.1	31.2	16.8	28.0	48.7	37.8	25.0	46.6	35.1	69-65
..	..	3.1	10.0	25.9	17.1	9.0	23.5	15.5	74-70
..	5.0	2.4	2.5	9.5	5.4	2.3	9.1	5.1	75+

לוח 3.7: בני 55+ בכוח העבודה האזרחי, לפי גיל, מין וקבוצת אוכלוסייה, שנים נבחרות (המשך)

אחוז בכוח העבודה האזרחי מהאוכלוסייה המתאימה בכל תא

בני דתות אחרות			יהודים			סה"כ			
נשים	גברים	סה"כ	נשים	גברים	סה"כ	נשים	גברים	סה"כ	
									2013
23.5	56.7	39.5	65.0	80.0	72.2	59.2	76.7	67.6	64-55
27.2	65.5	45.4	74.8	84.6	79.6	67.2	81.7	74.3	59-55
18.1	44.8	31.4	55.0	75.0	64.4	50.7	71.1	60.3	64-60
2.1	11.2	6.5	12.1	28.2	19.2	11.2	26.6	18.0	65+
6.1	24.5	14.6	29.7	52.5	40.6	27.0	49.5	37.7	69-65
..	7.0	4.8	9.5	26.2	17.2	8.6	23.8	15.6	74-70
..	2.4	9.5	5.3	2.2	8.9	4.9	75+

מקור: למ"ס, סקרי כוח אדם

לוח 3.8: בני 55+ מועסקים, לפי גיל ומין, שנים נבחרות

אחוז מהאוכלוסייה המתאימה בכל תא

נשים	גברים	סה"כ	
			1970
20.8	83.9	52.2	בני 64-55
4.7	31.1	18.0	בני 65+
			1980
23.5	74.6	47.8	בני 64-55
6.0	25.6	15.2	בני 65+
			1990
29.1	71.7	48.9	בני 64-55
6.9	20.0	12.9	בני 65+
			2000
36.1	59.3	47.0	בני 64-55
4.2	14.1	8.5	בני 65+
			2005
43.1	63.5	52.8	בני 64-55
5.9	16.3	10.4	בני 65+
			2012
50.2	66.7	58.2	בני 64-55
9.1	21.9	14.7	בני 65+
			2013
52.2	68.1	59.8	בני 64-55
9.9	23.4	15.9	בני 65+

מקור: למ"ס, סקרי כוח אדם

לוח 3.9: בני 55+ המועסקים במשרה חלקית מתוך כוח העבודה, לפי גיל ומין, שנים נבחרות

אחוז מהאוכלוסייה בכל תא

בני 65+			בני 65-69			בני 55-64			
נשים	גברים	סה"כ	נשים	גברים	סה"כ	נשים	גברים	סה"כ	
62.0	37.2	40.4				39.4	12.5	17.9	1970
72.6	54.0	57.9				46.0	15.6	23.5	1980
78.6	59.1	64.6	74.7	51.8	58.0	47.9	20.0	29.0	1990
73.5	49.5	56.1	71.1	42.6	50.6	45.4	15.3	27.2	2000
74.6	50.6	58.0	74.0	42.6	52.6	47.1	17.2	29.3	2001
72.8	48.3	55.8	71.3	38.7	49.6	44.1	15.8	27.3	2002
74.1	53.9	60.1	72.4	47.5	55.0	44.6	17.3	28.8	2003
71.5	51.8	58.1	71.0	43.1	52.3	41.8	17.1	27.3	2004
71.0	48.2	55.6	68.5	41.0	49.8	43.9	16.7	28.2	2005
67.1	44.5	51.3	69.8	37.3	47.1	42.5	16.3	27.5	2006
72.2	41.0	50.1	74.4	35.0	47.1	42.1	16.3	27.5	2007
66.6	41.7	49.0	61.6	34.6	43.2	41.6	17.7	28.2	2008
69.7	43.0	51.7	64.8	33.7	44.3	42.9	17.7	29.0	2009
69.5	43.0	51.6	64.5	33.5	44.0	42.7	17.7	28.8	2010
66.1	44.8	51.5	61.7	34.9	43.8	41.0	18.4	28.5	2011
62.3	39.5	47.5	58.4	30.5	41.1	41.1	18.6	28.7	2012
65.0	37.0	46.8	63.2	29.5	42.3	41.6	18.9	29.2	2013

מקור: למ"ס, סקרי כוח אדם

לוח 3.10: ממוצע שעות עבודה לשבוע למועסקים* בני +55, לפי מין וקבוצת אוכלוסייה, 2013

בני +65			בני 55-64			סה"כ
בני דתות אחרות	יהודים	סה"כ	בני דתות אחרות	יהודים	סה"כ	
30.4	31.3	31.2	38.4	37.6	37.7	סה"כ
34.7	35.3	35.2	40.6	42.2	42.1	גברים
	24.0	23.8		32.3	32.4	נשים

מקור: למ"ס, סקרי כוח אדם
* לא כולל נעדרים זמנית מעבודתם

לוח 3.11: השתתפות בני +55 וכלל האוכלוסייה בכוח העבודה, לפי מחוז מגורים ומין, 2013

אחוז בכוח העבודה מהאוכלוסייה המתאימה בכל תא

כלל האוכלוסייה*	בני +65			בני 55-64			
	נשים	גברים	סה"כ	נשים	גברים	סה"כ	
63.7	11.2	26.6	18.0	59.2	76.7	67.6	סה"כ
53.3	10.1	26.6	17.4	53.6	64.4	58.6	ירושלים
58.0	7.5	20.9	17.4	45.3	69.0	57.0	הצפון
63.1	9.0	26.5	16.7	58.0	78.7	67.8	חיפה
70.2	13.9	29.1	20.7	64.7	82.8	73.6	המרכז
67.3	12.9	27.4	19.1	67.9	78.4	72.8	תל אביב
62.2	8.9	24.1	15.4	54.3	77.2	65.4	דרום

מקור: למ"ס, סקרי כוח אדם
* בני 15 ומעלה

לוח 3.12: בני 55+ בכוח העבודה האזרחי, לפי שנות לימוד ולפי גיל, שנים נבחרות

אחוז מהאוכלוסייה המתאימה בכל תא

	שנות לימוד					סה"כ
	16+	15-13	12-9	8-5	4-0	
בני 65+						
1990	26.0	22.2	19.0	10.6	3.0	
1997	22.5	11.8	11.4	6.5	2.3	
1999	20.3	10.7	10.4	6.1	..	
2002	21.1	12.0	11.4	5.1	..	
2003	22.3	(11.8)	10.6	(4.7)	..	
2004	22.5	12.2	9.9		..	
2005	22.3	12.6	10.8	6.5	..	
2006	21.4	12.7	10.7	6.2	..	
2007	20.6	(12.3)	11.3	(4.7)	..	
2008	22.7	(12.6)	11.2	(6.3)	..	
2009	22.3	(14.8)	11.9	(5.7)	..	
2010	25.6	(15.6)	12.8	(5.7)	..	
2011	25.9	15.4	15.0	6.1	..	13.2
2012	30.6	20.0	16.0	9.0	3.0	16.7
2013						
59-55	84.8	82.9	72.7	43.1	23.9	74.3
64-60	70.6	67.1	59.1	42.4	16.9	60.3
65+	30.7	20.3	18.3	11.0	2.3	18.0
69-65	49.0	39.8	35.7	28.2	8.3	37.7
74-70	25.5	15.6	16.7	8.8	2.5	15.6
75+	10.4	5.4	5.6	3.3	0.9	4.9

מקור: למ"ס, סקרי כוח אדם

לוח 3.13א: בני 55+, בני 55+, לפי תכונות כוח העבודה, גיל ומין, 2013

אלפים, ממוצע שנתי

70+	69-65	65+	64-60	59-55	64-55	
573.5	277.7	851.2	362.0	396.2	758.1	סה"כ גברים ונשים
48.3	104.6	152.9	218.4	294.2	512.6	בכוח העבודה
42.3	92.8	135.0	193.9	259.6	453.6	מזה: מועסקים
243.4	131.4	374.8	171.3	194.1	365.3	סה"כ גברים
34.5	65.0	99.5	121.8	158.5	280.3	בכוח העבודה
30.3	57.5	87.9	108.4	140.3	248.6	מזה: מועסקים
330.2	146.3	476.4	190.7	202.1	392.8	סה"כ נשים
13.8	39.6	53.3	96.7	135.7	232.4	בכוח העבודה
11.9	35.2	47.1	85.6	119.4	204.9	מזה: מועסקות

מקור: למ"ס, סקרי כוח אדם

לוח 3.13: בני +55, לפי תכונות כוח העבודה, גיל ומין, 2013

אחוזים, ממוצע שנתי

70+	69-65	65+	64-60	59-55	64-55	
גברים ונשים						
8.4	37.7	18.0	60.3	74.3	67.6	אחוז בכוח העבודה ⁽¹⁾
87.6	88.7	88.3	88.8	88.2	88.5	אחוז המועסקים ⁽²⁾
7.4	33.4	15.9	53.6	65.5	59.8	אחוז המועסקים בקבוצה ⁽³⁾
גברים						
14.2	49.5	26.6	71.1	81.7	76.7	אחוז בכוח העבודה ⁽¹⁾
88.0	88.5	88.3	89.0	88.5	88.7	אחוז המועסקים ⁽²⁾
12.5	43.8	23.4	63.3	72.3	68.1	אחוז המועסקים בקבוצה ⁽³⁾
נשים						
4.2	27.0	11.2	50.7	67.2	59.2	אחוז בכוח העבודה ⁽¹⁾
86.4	89.1	88.4	88.5	87.9	88.2	אחוז המועסקות ⁽²⁾
3.6	24.1	9.9	44.9	59.1	52.2	אחוז המועסקות בקבוצה ⁽³⁾

מקור: למ"ס, סקרי כוח אדם

1. אחוז בכוח העבודה מתוך סה"כ בקבוצת הגיל המתאימה
2. אחוז המועסקים מתוך אלה שבכוח העבודה
3. אחוז המועסקים מתוך סה"כ בקבוצת הגיל המתאימה

לוח 3.14: הכנסה⁽¹⁾ למשק בית של בני 65+, ובקרב כלל האוכלוסייה, לפי סוג משק הבית, 2014

משקי בית של בני 65+ (בודד או זוג)							
מהם ⁽²⁾ :							
משקי בית אחרים	כל משקי הבית באוכלוסייה	זוג, רק אחד מהם	זוג, אחד שניהם	זוג, לפחות אחד	גרים לבד	סה"כ משקי בית של בני 65+ (בודד או זוג)	סה"כ משקי בית שבהם גרים בני 65+
3	5	4	2	1	1+2	1+2+3	הרכב קבוצות משקי הבית
							התפלגות משקי הבית של קשישים (אחוזים)
	33.1	25.8	74.2	35.8	31.1	66.9	100.0
18,329	16,866	16,868	15,716	16,013	6,752	11,710	13,419
3,180	1,673	2,501	1,883	2,043	440	1,298	1,422
1,919	853	1,574	1,275	1,352	247	839	844
620	298	416	220	271	27	157	204
641	521	511	387	419	166	302	375
15,149	15,193	14,366	13,832	13,970	6,312	10,412	11,997
							הכנסה כספית ממוצעת ברוטו
							סה"כ ממוצע תשלומי חובה
							מס הכנסה
							תשלומים לביטוח לאומי
							ביטוח בריאות ממלכתי
							הכנסה כספית ממוצעת נטו
							הרכב הכנסה כספית ממוצעת ברוטו (אחוזים)
							מעבודה
							מוזה: מעבודה שכירה
							מעבודה עצמאית
							מהון
							מפנסיות וקופות גמל (כולל מחו"ל)
							מקצבאות ומתמיכות
							מוזה: מהמוסד לביטוח לאומי
							ממוסדות אחרים
							ממשקי בית

לוח 3.14: הכנסה⁽¹⁾ למשק בית של בני +65, ובקרב כלל האוכלוסייה, לפי סוג משק הבית, 2014 (המשך)

משקי בית של בני +65 (בודד או זוג)							
מהם ⁽²⁾ :							
משקי בית אחרים	משקי בית שבהם כל משקי הבית באוכלוסייה	משקי בית אחרים	משקי בית שבהם כל משקי הבית באוכלוסייה	זוג, לפחות אחד לבד	זוג, לפחות אחד לבד	סה"כ משקי בית של בני +65 (בודד או זוג)	סה"כ משקי בית
3	5	4	2	1	1+2	1+2+3	הרכב קבוצות משקי הבית
							הכנסה כספית ממוצעת ברוטו
6,778	6,118	8,434	7,858	8,006	5,401	7,090	6,650
							לנפש סטנדרטית
							הכנסה כספית ממוצעת נטו
5,602	5,511	7,183	6,916	6,985	5,050	6,304	5,945
							לנפש סטנדרטית
							הכנסה כספית חציונית ברוטו
13,861	13,991	12,723	11,589	11,865	4,806	8,016	10,090
							הכנסה כספית חציונית ברוטו
5,497	5,224	6,362	5,794	5,933	3,845	4,932	5,069
							לנפש סטנדרטית
							הכנסה כספית חציונית נטו
4,923	4,824	6,085	5,428	5,529	3,618	4,679	4,752
							לנפש סטנדרטית

מקור: למ"ס, סקר הוצאות משק הבית

1. בש"ח, מחירים שוטפים, ממוצע ל-2014
2. טורים 4-5 הם ההרכב באחוזים של טור 2

לוח 3.15: הכנסה כספית ממוצעת ברוטו לחודש של בני +65, לפי מין ולפי מקור הכנסה, שנים נבחרות

בש"ח, מחירים שוטפים, ממוצע שנתי

מקור ההכנסה	סה"כ	גברים	נשים
2010			
סה"כ הכנסה ממוצעת ברוטו	5,274	6,935	3,966
<i>מזה (באחוזים):</i>			
מעבודה	20.8	30.1	8.0
מהמוסד לביטוח לאומי	37.5	29.2	48.9
מוסדות אחרים ותמיכות ממשקי בית	4.9	3.8	6.5
2011			
סה"כ הכנסה ממוצעת ברוטו	5,510	7,241	4,138
<i>מזה (באחוזים):</i>			
מעבודה	22.0	31.4	9.0
מהמוסד לביטוח לאומי	36.6	27.7	48.8
מוסדות אחרים ותמיכות ממשקי בית	4.6	3.6	6.1
2013			
סה"כ הכנסה ממוצעת ברוטו	6,368	8,098	4,974
<i>מזה (באחוזים):</i>			
מעבודה	27.2	36.0	15.7
מהמוסד לביטוח לאומי	31.6	24.4	41.1
מוסדות אחרים ותמיכות ממשקי בית	5.0	3.5	7.0
2014			
סה"כ הכנסה ממוצעת ברוטו	6,687	8,640	5,142
<i>מזה (באחוזים):</i>			
מעבודה	23.9	33.0	11.9
מהמוסד לביטוח לאומי	31.9	24.3	41.9
מוסדות אחרים ותמיכות ממשקי בית	5.5	4.4	6.9

מקור: למ"ס, סקר הוצאות משק הבית

לוח 3.16: הכנסה כספית ממוצעת ברוטו לחודש של בני 65+ לפי גיל ולפי מקור הכנסה, שנים נבחרות

בש"ח, מחירים שוטפים ממוצע שנתי

מקור ההכנסה	65+	69-65	74-70	79-75	84-80	89-85	90+
2010							
סה"כ הכנסה ממוצעת ברוטו	5,274	5,858	5,506	4,657	4,877	5,050	4,513
מזה (באחוזים):							
מעבודה	20.8	42.3	23.5	3.8	2.7	2.5	0.0
מהמוסד לביטוח לאומי	37.5	27.7	37.6	43.6	45.9	43.4	50.1
מוסדות אחרים ותמיכות ממשקי בית	4.9	2.1	4.3	5.9	7.9	9.9	10.7
2011							
סה"כ הכנסה ממוצעת ברוטו	5,510	6,694	4,953	5,096	5,024	5,199	4,863
מזה (באחוזים):							
מעבודה	22.0	44.0	16.4	10.0	4.6	2.9	4.1
מהמוסד לביטוח לאומי	36.6	23.7	42.3	42.6	44.6	44.8	50.2
מוסדות אחרים ותמיכות ממשקי בית	4.6	2.7	4.3	5.2	6.7	9.3	6.4
2013							
סה"כ הכנסה ממוצעת ברוטו	6,368	7,609	6,593	5,452	5,384	5,432	4,951
מזה (באחוזים):							
מעבודה	27.2	52.4	21.9	9.9	5.3	0.7	0.0
מהמוסד לביטוח לאומי	31.6	20.2	32.6	39.2	43.6	44.3	49.5
מוסדות אחרים ותמיכות ממשקי בית	5.0	1.8	4.5	5.9	8.7	13.3	16.2
2014							
סה"כ הכנסה ממוצעת ברוטו	6,687	7,342	7,046	6,120	5,626	6,573	6,294
מזה (באחוזים):							
מעבודה	23.9	43.8	23.8	16.2	2.1	1.6	0.9
מהמוסד לביטוח לאומי	31.9	23.6	30.7	38.7	41.7	37.5	36.3
מוסדות אחרים ותמיכות ממשקי בית	5.5	2.1	4.9	6.8	7.5	11.5	14.3

מקור: למ"ס, סקר הוצאות משק הבית

לוח 3.17: נשים בנות +62 וגברים בני +67 שאינם עובדים, המקבלים פנסיה* וגובה ההכנסה החודשית הממוצעת מפנסיה, לפי מין, שנים נבחרות

נשים	גברים	סה"כ	
2005			
390.5	212.5	603.0	סה"כ גברים ונשים בני 62/67 שאינם עובדים (באלפים)
110.4	92.7	203.1	מתוכם: מקבלי פנסיה
28.3	43.6	33.7	אחוז מקבלי הפנסיה
3,209	4,520	3,671	הכנסה חודשית ממוצעת מפנסיה (ש"ח)
2010			
428.2	227.7	655.9	סה"כ גברים ונשים בני 62/67 שאינם עובדים (באלפים)
146.6	99.5	246.1	מתוכם: מקבלי פנסיה
34.2	43.7	37.5	אחוז מקבלי הפנסיה
4,026	5,394	4,501	הכנסה חודשית ממוצעת מפנסיה (ש"ח)
2011			
426.7	235.5	662.2	סה"כ גברים ונשים בני 62/67 שאינם עובדים (באלפים)
143.7	105.1	248.8	מתוכם: מקבלי פנסיה
33.7	44.6	37.6	אחוז מקבלי הפנסיה
4,197	6,192	4,906	הכנסה חודשית ממוצעת מפנסיה (ש"ח)
2013			
לא כולל קבלת הכנסה מפנסיה ומרנטה מחו"ל			
458.8	243.5	702.3	סה"כ גברים ונשים בני 62/67 שאינם עובדים (באלפים)
159.2	110.6	269.8	מתוכם: מקבלי פנסיה
34.7	45.4	38.4	אחוז מקבלי הפנסיה
5,000	6,958	5,802	הכנסה חודשית ממוצעת מפנסיה (ש"ח)
כולל קבלת הכנסה מפנסיה ומרנטה מחו"ל			
458.8	243.5	702.3	סה"כ גברים ונשים בני 62/67 שאינם עובדים (באלפים)
176.8	121.6	298.4	מתוכם: מקבלי פנסיה
38.5	49.9	42.5	אחוז מקבלי הפנסיה
4,814	6,747	5,602	הכנסה חודשית ממוצעת מפנסיה (ש"ח)

לוח 3.17: נשים בנות +62 וגברים בני +67 שאינם עובדים, המקבלים פנסייה* וגובה ההכנסה החודשית הממוצעת מפנסייה, לפי מין, שנים נבחרות (המשך)

נשים	גברים	סה"כ	
2014			
לא כולל קבלת הכנסה מפנסייה ומרנטה מחו"ל			
473.5	258.9	732.4	סה"כ גברים ונשים בני 62/67 שאינם עובדים (באלפים)
169.7	117.3	287.0	מתוכם: מקבלי פנסייה
35.8	45.3	39.2	אחוז מקבלי הפנסייה
5,119	7,633	6,147	הכנסה חודשית ממוצעת מפנסייה (ש"ח)
כולל קבלת הכנסה מפנסייה ומרנטה מחו"ל			
473.5	258.9	732.4	סה"כ גברים ונשים בני 62/67 שאינם עובדים (באלפים)
192.4	131.0	323.4	מתוכם: מקבלי פנסייה
40.6	50.6	44.2	אחוז מקבלי הפנסייה
4,924	7,361	5,911	הכנסה חודשית ממוצעת מפנסייה (ש"ח)

מקור: למ"ס, סקר הוצאות משק הבית * עד שנת 2013 כולל הכנסה מפנסייה מהארץ, הכנסה מקרנות השתלמות, רנטה ופנסייה מחו"ל והכנסה מקופות גמל, ללא הכנסה מקיבוצים. מ-2013 כולל גם הכנסה מקיבוצים

לוח 3.18: מקבלי השלמת הכנסה מתוך כל מקבלי קצבת זיקנה ושאיירים מהמוסד לביטוח לאומי, על-פי חוק ושלא על-פי חוק, שנים נבחרות

אחוזים

אחוז ממקבלי קצבת זיקנה ושאיירים			
לא לפי חוק	לפי חוק	סה"כ	
הביטוח הלאומי	הביטוח הלאומי		
95.1	39.7	45.3	1980
96.1	26.8	31.8	1990
94.5	22.4	33.4	1995
94.5	21.6	32.9	1996
94.5	20.8	32.2	1997
94.6	20.2	31.5	1998
94.8	19.8	31.0	1999
95.0	19.5	30.8	2000
95.0	19.2	30.3	2001
95.0	18.9	29.6	2002
94.9	18.3	28.5	2003
94.4	17.7	27.5	2004
94.9	17.7	27.0	2005
95.0	17.8	26.6	2006
95.0	17.8	26.2	2007
95.0	17.7	25.7	2008
94.9	17.8	25.2	2009
94.8	17.8	24.8	2010
94.4	17.6	24.0	2011
94.1	17.4	23.3	2012
93.9	17.1	22.5	2013
93.8	16.9	21.8	2014

מקור: המוסד לביטוח לאומי

לוח 3.19: מקבלי השלמת הכנסה מתוך כל מקבלי קצבת זיקנה ושאיירים מהמוסד לביטוח לאומי, לפי רשות מקומית⁽¹⁾, 2014

סוף שנה

אחוזים	מספרים מוחלטים	
21.5	190,364	סה"כ ארצי ⁽²⁾
30	81	אבו גוש
18	105	אבו סנאן
5	51	אבן יהודה
25	427	אום אל פחם
50	1,151	אופקים
21	711	אור יהודה
44	871	אור עקיבא
4	14	אורנית
12	138	אזור
22	780	אילת
33	142	אכסאל
11	41	אלעד
8	30	אלפי מנשה
37	202	אעבלין
7	20	אפרתה
49	769	אריאל
42	9,882	אשדוד
45	6,654	אשקלון
15	214	באקה-גית
17	128	באר יעקב
41	9,727	באר שבע
50	130	בועיינה-נוג'ייידאת
33	88	בוקעאת'א
44	150	ביר אל-מכסור
12	18	בית אל
18	107	בית ג'ין

←

**לוח 3.19: מקבלי השלמת הכנסה מתוך כל מקבלי קצבת זיקנה ושאיירים
מהמוסד לביטוח לאומי, לפי רשות מקומית⁽¹⁾, 2014 (המשך)**

סוף שנה

מספרים מוחלטים	אחוזים	
35	7	בית דגן
320	22	בית שאן
1,057	36	בית שמש
57	20	ביתר עילית
1,578	15	בני ברק
528	55	בני עייש
76	9	בנימינה גבעת-עדה
76	27	בסמ"ה
78	25	בסמת טבעון
78	35	בענה
17	10	בת חפר
7,543	31	בת ים
65	9	גבעת זאב
167	9	גבעת שמואל
460	5	גבעתיים
214	25	גידידה-מכר
335	22	גדרה
39	13	גולס
51	15	גייסר א-זרקא
105	30	גילגוליה
118	12	גן יבנה
94	7	גני תקווה
44	22	גית
260	22	דאליית אל-כרמל
126	30	דבורייה
68	24	דייר אל-אסד
181	41	דייר חנא
1,602	44	דימונה
468	11	הוד השרון

←

לוח 3.19: מקבלי השלמת הכנסה מתוך כל מקבלי קצבת זיקנה ושאירים מהמוסד לביטוח לאומי, לפי רשות מקומית⁽¹⁾, 2014 (המשך)

סוף שנה

מספרים מוחלטים	אחוזים	
1,184	9	הרצלייה
93	6	זיכרון יעקב
44	15	זמר
70	30	זרזיר
3,152	30	חדרה
5,046	19	חולון
137	54	חורה
49	17	חורפיש
10,738	23	חיפה
200	24	חצור הגלילית
1,241	27	טבריה
60	36	טובא-זנגרייה
134	26	טורעאן
479	25	טייבה
433	34	טירה
606	26	טירת כרמל
468	36	טמרה
35	16	יאנוח-גית
644	23	יבנה
293	10	יהוד
263	35	יפיע
538	36	יקנעם עילית
327	44	ירוחם
10,395	16	ירושלים
88	14	ירכא
183	43	כאבול
28	5	כוכב יאיר
30	44	כוכב יעקב
172	59	כסיפה

←

לוח 3.19: מקבלי השלמת הכנסה מתוך כל מקבלי קצבת זיקנה ושאיירים מהמוסד לביטוח לאומי, לפי רשות מקומית⁽¹⁾, 2014 (המשך)

סוף שנה

אחוזים	מספרים מוחלטים	
15	40	כסרא-סמיע
2	9	כפר ורדים
5	11	כפר חב"ד
16	104	כפר יאסיף
14	150	כפר יונה
35	256	כפר כנא
40	202	כפר מנדא
13	1,460	כפר סבא
31	213	כפר קאסם
17	122	כפר קרע
46	2,722	כרמיאל
1	6	להבים
37	2,708	לוד
62	155	לקייה
6	151	מבשרת ציון
29	226	מגיד אל כרום
44	222	מגידל שמש
41	1,191	מגדל העמק
11	335	מודיעין-מכבים-רעות
18	55	מודיעין עילית
22	135	מזכרת בתיה
2	10	מיתר
29	605	מעלה אדומים
21	103	מעלה עירון
51	1,170	מעלות-תרשיחא
47	186	מצפה רמון
31	265	מריאר
28	82	משהד
27	1,878	נהרייה

←

לוח 3.19: מקבלי השלמת הכנסה מתוך כל מקבלי קצבת זיקנה ושאירים מהמוסד לביטוח לאומי, לפי רשות מקומית⁽¹⁾, 2014 (המשך)

סוף שנה

מספרים מוחלטים	אחוזים	
115	29	נחף
430	12	נס ציונה
1,517	31	נצרת
3,480	51	נצרת עילית
919	35	נשר
725	44	נתיבות
7,132	29	נתניה
418	37	סחינין
27	2	עומר
91	29	עיילבון
70	32	עילוט
154	40	עין מאהל
2,068	39	עכו
75	19	עספיא
2,024	40	עפולה
267	31	עראבה
1,755	50	ערד
192	22	ערערה
152	64	ערערה בנגב
62	11	עתלית
106	24	פורידיס
73	20	פקיעין (בוקייעה)
723	22	פרדס חנה-כרכור
16	5	פרדסייה
5,733	21	פתח תקווה
16	9	צור הדסה
853	32	צפת
121	13	קדימה-צורן
188	27	קלנסווה

←

**לוח 3.19: מקבלי השלמת הכנסה מתוך כל מקבלי קצבת זיקנה ושאירים
מהמוסד לביטוח לאומי, לפי רשות מקומית⁽¹⁾, 2014 (המשך)**

סוף שנה

מספרים מוחלטים	אחוזים	
375	54	קצרין
392	10	קריית אונו
195	41	קריית ארבע
1,973	30	קריית אתא
1,408	23	קריית ביאליק
2,452	46	קריית גת
156	7	קריית טבעון
2,526	38	קריית ים
1,475	23	קריית מוצקין
588	34	קריית מלאכי
205	20	קריית עקרון
737	32	קריית שמונה
73	21	קרני שומרון
144	21	ראמה
318	11	ראש העין
5,414	20	ראשון לציון
742	58	רהט
2,817	20	רחובות
147	25	ריינה
52	14	רכסים
2,120	32	רמלה
2,139	9	רמת גן
314	5	רמת השרון
17	4	רמת ישי
679	8	רעננה
96	38	שבלי - אום אל-רינם
88	57	שגב-שלום
954	46	שדרות
28	4	שוהם

←

לוח 3.19: מקבלי השלמת הכנסה מתוך כל מקבלי קצבת זיקנה ושאירים מהמוסד לביטוח לאומי, לפי רשות מקומית⁽¹⁾, 2014 (המשך)

סוף שנה

מספרים מוחלטים	אחוזים	
191	37	שלומי
107	45	שעב
8	3	שערי תקווה
603	30	שפרעם
7,578	14	תל אביב-יפו
37	6	תל מונד
209	58	תל שבע

מקור: המוסד לביטוח לאומי

1. ביישובים שמנו 5,000 תושבים או יותר, בסוף 2014. לא מופיעים ברשימה היישובים ג'באליה/נזלה, חברון, טול כרם וקלקיליה שמספר המקבלים בהם נמוך מחמישה
2. הסך-הכול הוא ארצי וכולל גם יישובים שאינם מופיעים בלוח זה

**לוח 3.20: מקבלי השלמת הכנסה מתוך כל מקבלי קצבת זיקנה ושאיירים
מהמוסד לביטוח לאומי, במועצות האזוריות⁽¹⁾, 2014**

סוף שנה

מספרים מוחלטים	אחוזים	
2,173	4.4	סה"כ במועצות אזוריות ⁽²⁾
101	45	אל בטוף
25	50	אל קסום
58	5	אשכול
39	2	באר טוביה
112	32	בוסתן אל-מרג'י
19	3	בני שמעון
23	2	בקעת בית שאן
12	2	גדרות
25	6	גולן
65	16	גוש עציון
30	2	גזר
33	2	דרום השרון
146	7	הגלבע
48	2	הגליל העליון
15	2	הגליל התחתון
9	13	הר חברון
55	6	זבולון
29	2	חבל מודיעין
53	5	חוף אשקלון
93	4	חוף הכרמל
22	2	חוף השרון
12	2	יואב
34	2	לב השרון
32	4	לכיש
6	1	מבואות החרמון
28	2	מגידו
110	5	מטה אשר
160	16	מטה בנימין

←

לוח 3.20: מקבלי השלמת הכנסה מתוך כל מקבלי קצבת זיקנה ושאיירים מהמוסד לביטוח לאומי, במועצות האזוריות⁽¹⁾, 2014 (המשך)

סוף שנה

מספרים מוחלטים	אחוזים	
99	3	מטה יהודה
56	5	מנשה
14	2	מעלה יוסף
42	6	מרום הגליל
37	5	מרחבים
74	10	משגב
10	5	נחל שורק
10	1	עזתה
55	4	עמק הירדן
74	2	עמק חפר
48	2	עמק יזרעאל
42	5	עמק לוד
10	4	רמת נגב
125	14	שומרון
30	4	שער הנגב
26	4	שפיר

מקור: המוסד לביטוח לאומי

1. לא נכללו המועצות האזוריות אלונה, ברנר, גן רווה, הערבה התיכונה, חבל אילות, חבל יבנה, מגילות, נווה מדבר, ערבות הירדן ותמר שמספר המקבלים בהן קטן מחמש
2. הסך-הכול כולל גם מועצות אזוריות שאינן כלולות בלוח זה

לוח 3.21: הוצאה⁽¹⁾ ממוצעת למשק בית שבו גרים בני 65+ ובקרב כלל האוכלוסייה - קבוצות ראשיות, לפי סוג משק הבית, 2014

משקי בית של בני 65+							סה"כ משקי בית שבהם גרים בני 65+	סה"כ משקי בית שבהם גרים בני 65+
משקי בית אחרים שבהם כל משקי הבית באוכלוסייה	מהם : זוג, בני 65+	זוג, לפחות אחד בן 65+	1	2	3	סה"כ משקי בית שבהם גרים בני 65+		
3	4	2	1	1+2	1+2+3	1+2+3	סה"כ משקי בית שבהם גרים בני 65+	
							התפלגות משקי הבית של קשישים (אחוזים)	
33.1	74.2	35.8	31.1	66.9	100.0	100.0		
15,053	14,154	13,371	13,766	7,690	10,943	12,008	סה"כ הוצאה לתצרוכת ⁽²⁾	
הרכב ההוצאה לתצרוכת (אחוזים)								
100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	סה"כ	
16.2	17.1	16.8	16.7	14.1	15.8	16.3	מזון (כולל ירקות ופירות)	
24.5	26.3	29.9	28.8	40.3	32.6	30.1	דיר	
9.6	14.5	11.0	10.6	10.5	10.5	12.1	אחזקת הדירה ומשק הבית	
3.9	2.9	3.3	3.5	2.7	3.3	3.1	ריהוט וציוד לבית	
3.3	2.5	1.8	2.0	1.8	1.9	2.2	הלבשה והנעלה	
5.9	7.7	9.3	9.1	9.6	9.3	8.7	בריאות	
12.1	7.8	7.0	7.4	5.9	6.9	7.3	חינוך, תרבות ובידור	
19.8	16.6	17.1	18.1	11.2	15.9	16.1	תחבורה ותקשורת	
4.7	4.5	3.9	3.7	3.9	3.8	4.1	מוצרים ושירותים אחרים	

מקור: למ"ס, סקר הוצאות משק הבית

1. בש"ח, מחירים שוטפים, ממוצע 2013

2. נתוני ההוצאה לתצרוכת כוללים זקיפה בעבור שירותי דיר ושירותי רכב לגרים בדירה
בבעלותם ולבעלי רכב

לוח 3.22: הרכב הוצאה ממוצעת למשק בית, שבו גרים בני 65+ ובקרב כלל האוכלוסייה - קבוצות משניות, לפי סוג משק הבית, 2014

אחוזים

משקי בית של בני 65+							
משקי בית אחרים שבהם זוג, לפחות מהם: זוג, בן 65+ כל משקי אחד הבית לפחות באוכלוסייה	3	4	2	1	1+2	1+2+3	
הרכב קבוצות משקי הבית התפלגות משקי הבית של הקשישים (אחוזים)	33.1	74.2	35.8	31.1	66.9	100.0	
הרכב הוצאות אחזקת הדירה ומשק הבית							
סה"כ	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
מים	10.4	8.6	10.2	10.3	9.8	10.1	9.4
חשמל, גז ודלק לבית	30.9	23.2	27.9	28.6	28.8	28.7	26.1
אחזקה ושיפור הבית	13.0	11.2	18.0	17.0	19.7	17.9	14.8
עזרה בבית	14.6	37.8	16.7	15.0	12.4	14.1	25.2
מסים עירוניים (ארנונה)	24.5	14.7	22.1	23.4	23.6	23.5	19.3
צורכי משק בית שונים	6.6	4.6	5.2	5.7	5.8	5.7	5.2
הרכב ההוצאה לבריאות							
סה"כ	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
ביטוח בריאות	35.9	34.8	41.5	40.2	30.5	36.9	36.2
ריפוי שיניים	25.1	23.6	15.0	20.6	15.1	18.8	20.4
הוצאות על שירותי בריאות	14.1	14.0	10.8	9.1	23.8	14.1	14.0
הוצאות אחרות על בריאות	24.9	27.6	32.6	30.1	30.6	30.3	29.4
הרכב ההוצאה לחינוך, תרבות ובידור							
סה"כ	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
שירותי חינוך	45.9	34.6	12.6	13.4	10.6	12.6	21.9
עיתונים, ספרים ומכשירי כתיבה	2.3	3.8	7.5	6.4	6.9	6.5	5.4
מופעי תרבות, ספורט ובידור	20.1	22.4	19.9	26.8	20.0	24.9	23.8
הבראה, נופש וטיולים	7.6	5.6	17.6	14.9	9.9	13.5	10.2
מוצרי תרבות ובידור בני-קיימא	12.6	22.5	26.2	24.0	42.0	29.0	26.3
תחביבים, ציוד ספורט ומחנאות	8.7	8.1	12.2	11.2	8.3	10.4	9.5
קנייה ואחזקת יחידת נופש	0.2	0.3	1.5	1.1	0.2	0.8	0.6
מחשב, אינטרנט ומוצריהם	2.6	2.6	2.5	2.2	2.1	2.1	2.3

לוח 3.22: הרכב הוצאה ממוצעת למשק בית, שבו גרים בני +65 ובקרב כלל האוכלוסייה - קבוצות משניות, לפי סוג משק הבית, 2014 (המשך)

אחוזים

משקי בית של בני +65								
משקי בית אחרים	זוג, מהם: שבהם		זוג, לפחות זוג, אחד שניהם	זוג, לבד	זוג (בודד או גרים לבד)	סה"כ	סה"כ משקי בית שבהם גרים בני +65	
3	4	2	1	1+2	1+2+3		הרכב קבוצות משקי הבית	
הרכב ההוצאה לתחבורה ותקשורת								
100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	סה"כ	
3.4	4.1	3.2	3.0	7.3	4.0	4.0	נסיעה בתחבורה ציבורית	
19.0	15.8	29.1	25.7	23.8	25.3	21.5	נסיעה לחוץ לארץ	
61.7	60.7	52.3	56.7	46.2	54.3	56.9	הוצאות לכלי רכב	
14.2	18.3	13.7	13.0	21.9	15.1	16.4	דואר, טלפון ותקשורת	
1.8	1.1	1.7	1.5	0.9	1.4	1.3	הוצאות אחרות	

מקור: למ"ס, סקר הוצאות משק הבית

לוח 3.23: בני 65+ וכלל האוכלוסייה⁽¹⁾, לפי הצלחתם לכסות את ההוצאות החודשיות⁽²⁾ ולפי מין, 2014

אחוזים

נשים	גברים	סה"כ	
100.0	100.0	100.0	כלל בני 65+
14.1	19.9	16.6	מצליחים, ללא כל קושי
56.5	52.1	54.6	מצליחים
26.0	22.9	24.7	לא כל כך מצליחים
3.4	5.1	4.1	בכלל לא מצליחים
100.0	100.0	100.0	כלל האוכלוסייה⁽¹⁾
11.3	13.8	12.5	מצליחים, ללא כל קושי
50.6	48.5	49.6	מצליחים
29.8	28.6	29.2	לא כל כך מצליחים
8.3	9.1	8.7	בכלל לא מצליחים

מקור: למ"ס, הסקר החברתי

1. אוכלוסיית הסקר היא בני 20+

2. למשל: מזון, חשמל, טלפון וכד'

לוח 3.24: בני 65+ וכלל האוכלוסייה* אשר ויתרו בשנה האחרונה על רכישות והוצאות שונות בגלל קשיים כלכליים, 2013

אחוזים שוויתרו על רכישה והוצאה בכל קבוצת גיל

כלל האוכלוסייה	75+	74-65	בני 65+	
				ויתורים בתחום הדיור
41.1	34.7	43.3	39.7	חימום או קירור מספיק של הבית
12.6	5.4	9.3	7.7	פיגור בתשלום שכירות או משכנתה (אחוזים מאלה שיש להם שכירות או משכנתה)
24.4	8.2	12.6	10.8	פיגור בתשלום חשבונות
9.1	1.8	3.9	3.0	ניתוק שירותי חשמל, מים או טלפון
28.0	20.2	26.1	23.6	ויתור על תיקון ליקויים
39.6	24.8	34.9	30.7	ויתור על החלפת ריהוט
34.9	20.1	29.8	25.7	ויתור על החלפת ציוד
47.4	40.7	51.9	47.0	ויתור על ביטוח תכולת דירה (אחוזים מאלה שאין להם ביטוח דירה)
				ויתורים בתחום הבריאות
42.3	39.8	45.5	43.4	ויתור על טיפול שיניים (אחוזים מאלה שזקוקים לטיפול שיניים)
12.8	9.1	13.6	11.6	ויתור על טיפול רפואי (אחוזים מאלה שזקוקים לטיפול רפואי)
10.9	9.2	15.3	12.7	ויתור על תרופות (אחוזים מאלה שזקוקים לתרופות)
38.2	25.7	30.3	28.3	ויתור על טיפול פסיכולוגי (אחוזים מאלה שזקוקים לטיפול פסיכולוגי)
61.8	51.9	68.3	60.1	ויתור על ביטוח בריאות משלים (אחוזים מאלה שאין להם ביטוח משלים)
				ויתורים בתחום האישי
16.4	10.8	15.6	13.6	ויתור על אוכל
11.2	7.6	10.4	9.2	ויתור על ארוחה חמה, לפחות פעם ביום
26.4	19.1	23.0	21.4	ויתור על אירוח אנשים (אחוזים מאלה המעוניינים לארח)
46.6	29.1	37.1	33.8	ויתור על קניית בגדים או נעליים
68.7	36.1	61.7	48.7	ויתור על חופשה הכוללת לינה מחוץ לבית (אחוזים מאלה שלא יצאו לנופש בארץ או בחו"ל בשנה האחרונה)
39.2	17.8	22.1	21.2	ויתור על סיגריות (אחוזים מתוך המעשנים)
42.2	27.5	36.9	33.0	ויתור על הוצאות בלתי צפויות (כגון מתנה לאירוע משפחתי או תיקון רכב)
47.0	25.7	38.2	33.0	ויתור על תחביב או פעילות פנאי

מקור: למ"ס, הסקר החברתי
* אוכלוסיית הסקר היא בני 20+

לוח 3.25: התפלגות משקי בית של בני 65+ ומשקי בית בקרב כלל האוכלוסייה, לפי רמת הכנסה⁽¹⁾, 2014

אחוזים

משקי בית של בני 65+ (בודד או זוג)					סה"כ משקי בית שבהם גרים בני 65+ ⁽²⁾ סה"כ	סה"כ
כל משקי בית באוכלוסייה	זוג, לפחות אחד מהם בן 65+	גרים לבד	סה"כ	סה"כ		
100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	סה"כ	
12.4	10.6	12.9	11.7	10.5	עד 2,000 ש"ח	
13.5	13.1	29.6	20.8	17.7	2,001-3,000	
12.5	10.4	12.0	11.1	13.2	3,001-4,000	
12.4	10.3	9.0	9.7	11.2	4,001-5,000	
11.2	9.2	7.3	8.3	10.2	5,001-6,000	
9.8	7.1	7.3	7.2	9.0	6,001-7,000	
6.9	6.6	4.7	5.7	5.4	7,001-8,000	
5.4	8.3	3.6	6.1	5.9	8,001-9,000	
3.8	5.0	2.5	3.8	3.8	9,001-10,000	
2.8	3.1	2.0	2.6	2.5	10,001-11,000	
2.1	2.9	2.5	2.7	2.1	11,001-12,000	
1.5	3.1	2.0	2.6	2.3	12,001-13,000	
5.7	10.4	4.6	7.7	6.2	13,000 ומעלה	

מקור: למ"ס, סקר הוצאות משק הבית

1. הכנסה נטו לנפש סטנדרטית
2. כולל משקי בית אחרים שבהם בן 65+ אחד לפחות

לוח 3.26: מדד ג'יני⁽¹⁾ במשקי בית של קשישים⁽²⁾ ובקרב כלל האוכלוסייה, שנים נבחרות

כל משקי הבית באוכלוסייה	משקי בית של קשישים (בודד או זוג)			סה"כ	
	זוג, לפחות אחד מהם קשיש	קשישים בודדים	זוג, לפחות אחד מהם קשיש		
0.360	0.376	0.375	0.379	2001 ⁽³⁾	
0.370	0.376	0.368	0.377	2002	
0.370	0.390	0.417	0.405	2003	
0.380	0.393	0.382	0.395	2004	
0.387	0.429	0.383	0.418	2005	
0.390	0.468	0.365	0.442	2006	
0.382	0.400	0.367	0.395	2007	
0.384	0.413	0.374	0.408	2008	
0.389	0.397	0.386	0.400	2009	
0.384	0.426	0.390	0.419	2010	
0.378	0.418	0.378	0.415	2011	
0.363	0.392	0.386	0.396	2013	
0.370	0.388	0.387	0.396	2014	

מקור: למ"ס, סקר הוצאות משק הבית

1. לפי הכנסה נטו לנפש סטנדרטית

2. עד שנת 2011: גברים בני 65+ ונשים בנות 60+. מ-2012 ואילך גברים ונשים בני 65 ומעלה.

לכן, הנתונים בלוח לאחר 2012 אינם ניתנים להשוואה עם הנתונים קודם לכן

3. הנתון לשנת 2001 אינו כולל את מזרח ירושלים

לוח 3.27: בני +65 וכלל האוכלוסייה, לפי שיוך לאשכול חברתי-כלכלי⁽¹⁾,
2014

סוף שנה

אשכול חברתי-כלכלי ⁽²⁾	רשויות מקומיות ⁽³⁾	בני +65		כלל האוכלוסייה		אחוז בני +65 באוכלוסייה	סה"כ
		אלפים	אחוזים	אלפים	אחוזים		
	253	898.2	100.0	8,228.9	100.0	10.9	
1	8	2.3	0.3	175.9	2.1	1.3	
2	48	24.7	2.7	682.3	8.3	3.6	
3	28	42.8	4.8	752.1	9.1	5.7	
4	26	130.9	14.6	1,393.4	16.9	9.4	
5	52	271.4	30.2	2,034.5	24.7	13.3	
6	27	137.0	15.3	1,083.3	13.2	12.6	
7	23	108.6	12.1	740.6	9.0	14.7	
8	31	166.9	18.6	1,266.5	15.4	13.2	
9	7	11.2	1.2	87.6	1.1	12.8	
10	3	2.4	0.3	12.8	0.2	18.9	

מקור: למ"ס, "אפיון יחידות גיאוגרפיות וסיווגן לפי הרמה החברתית-כלכלית של האוכלוסייה בשנת 2008", פרסום מס' 1530; קובצי האוכלוסייה

1. מבוסס על הדירוג החברתי-כלכלי של הרשויות המקומיות הנכון ל-2008. אשכול 1 מציין את הרמה הנמוכה ביותר ואשכול 10 את הרמה הגבוהה ביותר
2. בשנת 2014, בני +65 גרו ברשויות מקומיות שהאשכול החברתי-כלכלי הממוצע שלהן ב-2008 היה 5.7. התושבים בני כל הגילים (כלל האוכלוסייה) גרו ברשויות מקומיות שהאשכול הממוצע שלהן ב-2008 היה 5.1
3. כולל: עיריות, מועצות מקומיות ומועצות אזוריות

לוח 3.28: ממדי העוני בקרב משפחות שבראשן עומדים בני +65⁽¹⁾ ובקרב כלל האוכלוסייה, 2011-2014

לאחר תשלומי העברה ומסים ישירים		לפני תשלומי העברה ומסים ישירים		
בכלל האוכלוסייה	בקרב הקשישים	בכלל האוכלוסייה	בקרב הקשישים	
				2012⁽²⁾
				האוכלוסייה הענייה (אלפים)
439.5	93.3	673.5	194.8	משפחות
1,754.7	162.4	2,326.0	321.6	נפשות
				תחולת העוני (אחוזים)
19.4	23.6	29.7	49.3	משפחות
23.5	24.2	31.1	48.0	נפשות
				2013
				האוכלוסייה הענייה (אלפים)
432.6	100.1	664.3	218.3	משפחות
1,658.2	164.6	2,187.1	345.1	נפשות
				תחולת העוני (אחוזים)
18.6	23.1	28.1	48.9	משפחות
21.8	22.2	28.3	45.4	נפשות
				2014
				האוכלוסייה הענייה (אלפים)
444.9	108.0	689.5	226.6	משפחות
1,709.3	168.3	2,255.6	354.7	נפשות
				תחולת העוני (אחוזים)
18.8	24.4	29.1	51.2	משפחות ⁽³⁾
22.0	22.7	29.1	47.9	נפשות

מקור: המוסד לביטוח לאומי

1. גברים ונשים בני +65. עד שנתון 2012 פורסמו הנתונים עבור גברים בני +65 ונשים בנות +60.
2. בשנת 2012 חל שינוי במבנה הסקרים שעורכת הלמ"ס אשר משמשים בסיס למדידת העוני. לפיכך נוצר שבר בסדרה הסטטיסטית שאינו מאפשר השוואה ישירה של נתוני 2012 עם נתוני שנים קודמות, ראו הרחבה במבוא. הנתונים לשנים 2012 ו-2013 שונים מאלו שפורסמו בשנתון 2013 עקב תיקונים שנערכו לאחר מכן על ידי הלמ"ס והמוסד לביטוח לאומי.
3. חלקן של משפחות שבראשן עומדים גברים או נשים בני +65 מקרב כלל המשפחות באוכלוסייה הוא 18.7%

לוח 3.29: ממדי העוני בקרב בני 65⁽¹⁾, לפי הרכב משק הבית, 2014

אחוז מכלל הקשישים בקבוצה זו	תחולת העוני (אחוזים)	הרכב משק הבית
100.0	19.1	סה"כ
22.6	31.2	גרים לבד
46.0	17.4	גרים עם בן זוג ו/או ילדים ⁽²⁾
16.0	12.2	גרים עם בן זוג ובני משפחה אחרים ⁽³⁾
15.4	13.3	גרים עם בני משפחה אחרים ללא בן זוג

מקור: המוסד לביטוח לאומי

1. גברים ונשים בני 65+. עד שנתון 2012 פורסמו נתונים עבור גברים בני 65+ ונשים בנות 60+.
2. הנתונים בלוחות 3.28 ו-3.30 מתייחסים למשפחות שבראשן עומדים בני 65+. בלוח זה מוצגים נתונים על כלל בני 65+ ללא הבחנה מי עומד בראש המשפחה או משק הבית.
3. ילדים עד גיל 18
3. כולל ילדים מעל גיל 18

לוח 3.30: חלקן של משפחות שבראשן עומדים בני 65+⁽¹⁾ באוכלוסייה הענייה ובקרב כלל האוכלוסייה, 1998-2014⁽²⁾

אחוזים

בכלל האוכלוסייה		באוכלוסייה הענייה				שנה
		לאחר תשלומי העברה ומסים ישירים		לפני תשלומי העברה ומסים ישירים		
נפשות	משפחות	נפשות	משפחות	נפשות	משפחות	
9.9	20.2	11.0	22.8	17.4	35.1	1998
9.8	20.2	12.1	28.2	17.7	36.6	1999
9.9	19.9	12.3	27.5	19.1	37.9	2000
9.8	19.9	11.0	25.2	17.4	35.5	2001
10.0	19.9	10.2	22.8	17.8	35.0	2002
9.8	19.8	10.0	22.9	16.8	34.5	2003
9.6	19.6	10.2	24.2	16.6	34.3	2004
9.8	19.4	10.0	23.0	16.1	32.9	2005
9.6	19.4	8.6	20.9	15.4	33.1	2006
9.8	19.6	9.5	22.3	16.4	34.0	2007
9.8	19.6	9.1	22.3	15.8	33.9	2008
10.0	19.7	8.1	19.4	15.0	32.4	2009
10.4	20.4	9.2	20.1	16.6	34.3	2010
8.8	17.5	8.3	17.9	14.9	30.1	⁽³⁾ 2010
8.8	17.7	7.4	17.8	14.1	31.0	2011
9.0	17.4	9.3	21.2	14.5	30.1	⁽⁴⁾ 2012
9.7	18.7	9.9	23.1	15.8	32.9	2013
9.5	18.7	9.8	24.3	15.7	32.9	2014

מקור: המוסד לביטוח לאומי

- עד שנת 2010 הנתונים מתייחסים לגברים בני 65+ ונשים בנות 60+. משנת 2011 הנתונים מתייחסים לבני 65+
- החל משנת 2003 הנתונים כוללים את מזרח ירושלים
- נתוני 2010 מתוקנים לפי גברים ונשים בני 65+
- בשנת 2012 חל שינוי במבנה הסקרים שעורכת הלמ"ס אשר משמשים בסיס למדידת העוני. לפיכך נוצר שבר בסדרה הסטטיסטית שאינו מאפשר השוואה ישירה של נתוני 2012 עם נתוני שנים קודמות. ראו במבוא

לוח 3.31: בעלות על דירה ומספר החדרים הממוצע במשקי בית של בני 65+ ובכלל האוכלוסייה, לפי סוג משק בית ולפי קבוצת אוכלוסייה, 2014

אחוזים

משקי בית של בני 65+							
משקי בית אחרים שבהם כל משקי הבית באוכלוסייה	בן 65+	מהם : אחד הבית	זוג, לפחות זוג, שניהם בני 65+	1	2	3	
סה"כ משקי בית של בני 65+ גרים בני (בודד או גרים לבד)	1+2	3	4	1	2	3	הרכב קבוצות משקי הבית התפלגות משקי בית של קשישים
100.0	66.9	31.1	35.8	74.2	33.1	100.0	
100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	דירות בשכירות ובעלות סה"כ⁽¹⁾
							מזה :
78.2	76.4	66.2	85.2	84.9	81.8	67.3	דירות בבעלות
17.9	19.8	28.9	11.9	12.1	14.2	27.4	דירות שכורות
100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	דירות בשכירות ובעלות בקרב קשישים במשקי בית של עולים מבריה"מ⁽²⁾ סה"כ⁽¹⁾
							מזה :
49.9	38.7	21.2	58.6	57.9	70.4	51.0	דירות בבעלות
48.0	58.0	74.7	39.1	39.1	29.6	46.1	דירות שכורות
100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	מספר חדרים ממוצע בדירה סה"כ
13.1	17.3	29.6	6.7	7.7	4.6	10.7	עד 2
20.5	17.5	9.0	24.9	22.8	26.4	27.8	3-2.5
33.6	33.4	37.1	30.2	30.5	33.9	30.2	4-3.5
32.9	31.8	24.4	38.2	38.9	35.1	31.4	4.5+

מקור: למ"ס, סקר הוצאות משק הבית

1. כולל סוגי דיור אחרים - דמי מפתח ומגורים בחינם

2. שעלו משנת 1990 ואילך

לוח 3.32: משקי בית⁽¹⁾ שבהם גרים בני 65+ ומשקי בית בכלל האוכלוסייה לפי בעלות על דירת המגורים, בערים הגדולות, 2014

אחוזים

מזה:		סה"כ	
נשים	גברים		
17.9	78.2	100.0	בני 65+
25.7	67.7	100.0	אשדוד
35.6	60.0	100.0	אשקלון
35.1	64.9	100.0	באר שבע
7.4	88.1	100.0	בני ברק
27.7	72.3	100.0	בת ים
16.9	83.1	100.0	חולון
21.3	75.9	100.0	חיפה
23.1	72.8	100.0	ירושלים
34.2	62.2	100.0	נתניה
12.8	87.2	100.0	פתח תקווה
18.3	79.0	100.0	ראשון לציון
10.1	86.9	100.0	רחובות
15.3	78.7	100.0	רמת גן
17.3	77.4	100.0	תל אביב
27.4	67.3	100.0	כלל האוכלוסייה

מקור: למ"ס, סקר הוצאות משק הבית

1. משקי בית שבהם גרים בני 65+, בודד או זוג
2. הסך הכול הוא ארצי וכולל גם יישובים שאינם מופיעים בלוח זה

לוח 3.33: בני 65+ וכלל האוכלוסייה הגרים בדירה בבעלותם, 2014

אחוזים

נשים	גברים	סה"כ	
77.7	79.8	78.6	בני 65+
			גיל
82.3	80.6	81.6	74-65
71.5	78.6	74.5	75+
			קבוצת אוכלוסייה
78.1	79.1	78.5	יהודים ואחרים
53.3	49.0	51.6	מזה: עולי בריה"מ לשעבר ⁽¹⁾
73.9	86.6	79.8	ערבים
70.4	69.5	70.0	כלל האוכלוסייה ⁽²⁾

מקור: למ"ס, הסקר החברתי

1. שעלו משנת 1990 ואילך

2. אוכלוסיית הסקר היא בני 20+

לוח 3.34: בני 65+ וכלל האוכלוסייה הגרים יותר מעשר שנים בדירתם הנוכחית, וותק המגורים בדירה הנוכחית, 2014

אחוזים

נשים	גברים	סה"כ	
			גרים יותר מעשר שנים בדירתם הנוכחית בני 65+
73.8	74.3	74.0	
			גיל
75.0	72.3	73.8	74-65
72.1	77.1	74.2	75+
			קבוצת אוכלוסייה
72.6	72.2	72.4	יהודים ואחרים
56.9	48.4	54.9	מזה: עולי בריה"מ לשעבר ⁽¹⁾
86.9	93.4	89.9	ערבים
52.1	50.7	51.4	כלל האוכלוסייה ⁽²⁾
			ותק המגורים בדירה הנוכחית בני 65+
100.0	100.0	100.0	
4.3	5.5	4.8	עד שנה
10.1	13.3	11.5	יותר משנה ועד חמש שנים
10.7	8.9	9.9	יותר מחמש שנים ועד עשר שנים
25.5	22.7	24.3	יותר מעשר שנים ועד עשרים שנים
49.5	49.6	49.5	יותר מעשרים שנים
			כלל האוכלוסייה⁽²⁾
100.0	100.0	100.0	
11.3	12.2	11.7	עד שנה
21.7	22.9	22.3	יותר משנה ועד חמש שנים
14.8	14.2	14.5	יותר מחמש שנים ועד עשר שנים
26.6	23.5	25.1	יותר מעשר שנים ועד עשרים שנים
25.5	27.2	26.3	יותר מעשרים שנים

מקור: למ"ס, הסקר החברתי

1. שעלו משנת 1990 ואילך

2. אוכלוסיית הסקר היא בני 20+

לוח 3.35: בעלות על מוצרים בני-קיימא במשקי בית של בני 65+ ובקרב כלל האוכלוסייה, לפי סוג משק הבית, 2014

אחוזים

משקי בית של בני 65+							הרכב קבוצות משקי הבית
משקי בית אחרים שבהם זוג, מהם: בן 65+ כל משקי אחד הבית	משקי בית של זוג, לפחות זוג, שניהם אחד בני 65+ לפחות באוכלוסייה	1	2	3	4	5	
סה"כ משקי בית	סה"כ משקי בית	1+2	1+2+3	1+2+3	100.0	66.9	התפלגות משקי בית של קשישים
85.1	82.8	70.7	79.5	80.6	87.3	87.1	מיקרוגל
22.4	30.0	15.8	25.6	27.1	32.6	34.1	מקפיא עמוק
39.5	37.2	23.8	39.6	38.8	53.0	53.3	מדח כלים
35.5	42.0	41.7	39.4	40.2	38.8	37.3	תנור לבישול ולאפיה
59.6	58.0	42.5	52.5	54.4	59.1	61.3	תנור לאפייה בלבד
65.8	60.9	54.7	60.0	60.3	62.6	64.6	כיריים לבישול
40.9	28.8	18.6	27.3	27.8	34.8	34.8	מייבש כביסה
95.5	97.5	91.0	94.9	95.7	98.0	98.3	מכונת כביסה
61.6	60.8	45.9	58.9	59.6	70.7	70.2	שואב אבק
86.6	85.2	79.0	85.1	85.1	89.5	90.3	מזגן אוויר
89.0	96.5	95.7	95.7	96.0	95.8	95.7	טלוויזיה
40.0	35.9	20.5	30.1	32.0	38.3	38.5	מכשיר די. וי. די.
61.6	73.5	73.8	75.4	74.7	78.0	76.7	מנוי לטלוויזיה בכבלים או בלוויין
16.8	18.7	10.5	12.1	14.3	12.8	13.4	צלחת לויין
13.8	10.9	10.4	9.6	10.0	8.4	8.8	ממיר דיגיטלי

←

לוח 3.35: בעלות על מוצרים בני-קיימא במשקי בית של בני +65 ובקרב כלל האוכלוסייה, לפי סוג משק הבית, 2014 (המשך)

אחוזים

משקי בית של בני +65							
מרכיב קבוצות משקי הבית	משקי בית אחרים			משקי בית שבהם גרים בני +65			סה"כ משקי בית
	בית משקי בית	בית משקי בית	בית משקי בית	בני +65 (בודד או זוג)	בני +65 (גרים לבד)	בני +65 (גרים אחד אחד)	
	3	4	2	1	1+2	1+2+3	
קו טלפון אחד לפחות	72.9	89.1	96.0	95.2	89.6	92.6	91.5
טלפון סלולרי אחד לפחות	96.1	94.8	91.8	93.3	72.8	83.8	87.4
מחשב ביתי	81.3	75.4	65.9	67.1	37.2	53.2	60.6
טאבלט / מחשב מגע	36.2	26.2	20.2	21.1	5.6	13.9	17.9
מנוי לאינטרנט	72.1	68.6	63.6	65.2	35.5	51.4	57.1
מכונית אחת לפחות	68.2	55.1	63.7	65.1	23.6	45.8	48.9

מקור: למ"ס, סקר הוצאות משק הבית

לוח 3.36: בני 65+ וכלל האוכלוסייה שלרשות⁽¹⁾ משק הבית שלהם עומדת מכונית פרטית או מסחרית (עד 4 טון משקל כולל), לפי מין, גיל וקבוצת אוכלוסייה, 2014

אחוזים

	נשים	גברים	סה"כ
בני 65+	49.2	62.8	55.1
גיל			
74-65	63.7	71.5	67.2
75+	29.8	50.0	38.3
קבוצת אוכלוסייה			
יהודים ואחרים	50.6	62.7	55.8
מזה: עולי בריה"מ לשעבר ⁽²⁾	19.4	23.7	21.0
ערבים	35.0	63.1	48.0
כלל האוכלוסייה ⁽³⁾	69.8	76.1	72.9
בני 65+ שלרשות ⁽¹⁾ משק הבית שלהם יותר ממכונית אחת	10.9	17.6	13.8
כלל האוכלוסייה ⁽³⁾ שלרשות ⁽¹⁾ משק הבית שלהם יותר ממכונית אחת	25.0	29.5	27.2

מקור: למ"ס, הסקר החברתי

1. לאו דווקא בבעלותם

2. שעלו משנת 1990 ואילך

3. אוכלוסיית הסקר היא בני 20+

לוח 3.37: בני 65+ וכלל האוכלוסייה המורשים לנהוג, לפי גיל ומין, 2014

סוף שנה

נשים	גברים	סה"כ	
			מספרים מוחלטים
142,029	259,075	401,104	בני 65+
111,009	180,299	291,308	בני 65-74
31,020	78,776	109,796	בני 75+
1,686,034	2,224,202	3,910,236	כלל המורשים לנהוג
			אחוזים מתוך האוכלוסייה המתאימה
28.2	65.3	44.6	בני 65+
42.0	78.6	59.0	בני 65-74
13.0	47.1	27.0	בני 75+
57.9	80.2	68.8	כלל המורשים לנהוג*

מקור: למ"ס, מורשים לנהוג, פרסום מספר 1610, פורסם באינטרנט
* האחוזים מתייחסים לבני 17+

לוח 3.38: בני 65+ וכלל האוכלוסייה המורשים לנהוג, לפי תדירות הנהיגה ומין, 2014

אחוזים

	נשים	גברים	סה"כ	
				אינם נוהגים כלל
	..	40.4	37.6	בני 65+
				גיל
	..	(27.5)	(22.4)	74-65
	(100.0)	70.9	76.6	75+
	10.1	9.1	9.5	כלל האוכלוסייה*
				תדירות הנהיגה
	100.0	100.0	100.0	בני 65+
	54.1	40.5	43.8	לעתים קרובות
	16.8	19.2	18.6	לפעמים או לעתים רחוקות
	..	40.4	37.6	בכלל לא
	100.0	100.0	100.0	כלל האוכלוסייה*
	68.2	75.8	72.8	לעתים קרובות
	21.7	15.2	17.7	לפעמים או לעתים רחוקות
	10.1	9.1	9.5	בכלל לא

מקור: למ"ס, הסקר החברתי
* אוכלוסיית הסקר היא בני 20+

לוח 3.39: בני 65+ וכלל האוכלוסייה הנפגשים או מדברים בטלפון⁽¹⁾, לפחות פעם בשבוע, עם מישהו מבני משפחתם שאינו גר אִתָּם בדירה, 2009

אחוזים

נשים	גברים	סה"כ	
נפגשים לפחות פעם בשבוע			
77.5	81.0	79.1	בני 65+
גיל			
79.6	81.6	80.5	74-65
74.9	80.3	77.2	75+
קבוצת אוכלוסייה			
76.6	79.4	77.9	יהודים ואחרים
65.4	61.4	64.0	מזה: עולי בריה"מ לשעבר ⁽²⁾
87.9	97.5	92.5	ערבים
76.9	76.1	76.5	כלל האוכלוסייה ⁽³⁾
מדברים בטלפון⁽¹⁾ לפחות פעם בשבוע			
93.0	92.2	92.6	בני 65+
גיל			
93.9	93.7	93.8	74-65
91.8	90.0	91.0	75+
קבוצת אוכלוסייה			
94.3	93.9	94.1	יהודים ואחרים
93.3	97.7	94.7	מזה: עולי בריה"מ לשעבר ⁽²⁾
48.1	(46.0)	47.0	ערבים
92.9	87.9	90.5	כלל האוכלוסייה ⁽³⁾

מקור: למ"ס, הסקר החברתי

1. כולל באמצעות מכשיר פקס או דואר אלקטרוני
2. שעלו משנת 1990 ואילך
3. אוכלוסיית הסקר היא בני 20+

לוח 3.40: בני 65+ וכלל האוכלוסייה שיש להם חברים שאִתם הם נפגשים או מדברים בטלפון⁽¹⁾, 2014

אחוזים			
	נשים	גברים	סה"כ
בני 65+	77.5	75.5	76.6
גיל			
74-65	83.5	81.7	82.7
75+	69.3	66.3	68.1
קבוצת אוכלוסייה			
יהודים ואחרים	79.2	74.2	77.0
מזה: עולי בריה"מ לשעבר ⁽²⁾	70.8	67.1	69.4
ערבים	59.0	87.9	72.5
כלל האוכלוסייה ⁽³⁾	88.0	89.7	88.8

- מקור: למ"ס, הסקר החברתי
1. כולל באמצעות מכשיר פקס, דואר אלקטרוני או סקייפ. לא כולל באמצעות הודעות ומסרונים
 2. שעלו משנת 1990 ואילך
 3. אוכלוסיית הסקר היא בני 20+

לוח 3.41: דיווח על הרגשת בדידות בקרב בני 65+ ובקרב כלל האוכלוסייה, 2014

אחוזים

נשים	גברים	סה"כ	
דיווח על הרגשת בדידות לפעמים (מדי פעם) או לעתים קרובות			
44.5	27.4	37.1	בני 65+
			גיל
36.7	24.6	31.4	74-65
55.2	31.4	45.2	75+
קבוצת אוכלוסייה			
44.7	26.1	36.7	יהודים ואחרים
48.2	29.2	41.2	מזה: עולי בריה"מ לשעבר ⁽²⁾
42.2	40.1	41.2	ערבים
30.2	21.0	25.7	כלל האוכלוסייה ⁽¹⁾
הרגשת בדידות			
100.0	100.0	100.0	בני 65+
21.1	9.3	16.0	לעיתים קרובות
23.4	18.1	21.1	לפעמים, מדי פעם
15.0	16.7	15.7	לעיתים רחוקות
40.5	55.9	47.1	אף פעם לא
100.0	100.0	100.0	כלל האוכלוסייה⁽¹⁾
9.2	4.7	7.0	לעיתים קרובות
21.0	16.3	18.7	לפעמים, מדי פעם
26.7	24.5	25.6	לעיתים רחוקות
43.1	54.5	48.6	אף פעם לא

מקור: למ"ס, הסקר החברתי

1. אוכלוסיית הסקר היא בני 20+

2. שעלו משנת 1990 ואילך

לוח 3.42: בני 65+ וכלל האוכלוסייה שמרגישים שאין להם על מי לסמוך בשעת משבר או מצוקה, 2014

אחוזים			
	נשים	גברים	סה"כ
בני 65+	9.1	13.0	10.8
גיל			
74-65	9.5	13.3	11.2
75+	8.6	12.6	10.3
קבוצת אוכלוסייה			
יהודים ואחרים	8.3	13.0	10.3
מזה: עולי בריה"מ לשעבר ⁽¹⁾	(5.6)	(7.7)	6.4
ערבים	(18.1)	(13.7)	16.1
כלל האוכלוסייה ⁽²⁾	6.7	8.4	7.5

מקור: למ"ס, הסקר החברתי

1. שעלו משנת 1990 ואילך

2. אוכלוסיית הסקר היא בני 20+

לוח 3.43: בני 65+ וכלל האוכלוסייה⁽¹⁾ אשר קיבלו בשנה האחרונה סיוע כלשהו מעמותה או ממתנדבים, 2013⁽²⁾

אחוזים מהקבוצה הרלוונטית בכל תא

כלל האוכלוסייה	75+	74-65	בני 65+	
5.5	5.1	3.7	4.3	סה"כ קיבלו סיוע
5.7	3.9	3.6	3.7	גברים
5.4	5.9	3.7	4.7	נשים
				קבוצת אוכלוסייה
5.4	5.3	3.7	4.4	יהודים ואחרים
6.2	13.8	(6.7)	10.2	מזה: עולי בריה"מ לשעבר ⁽³⁾
6.1	2.7	ערבים
				קיבלו סיוע במסגרת עמותה
74.8	78.7	(92.0)	83.0	(אחוזים מאלו שקיבלו סיוע)
				סוג הסיוע
				(אחוזים מאלו שקיבלו סיוע)
42.8	(44.3)	(29.3)	36.8	תמיכה כספית
45.3	(43.0)	(51.5)	47.2	מזון, ביגוד ומוצרים
13.1	16.7	סיוע רפואי
4.7	6.4	עזרה בבית

מקור: למ"ס, הסקר החברתי

1. אוכלוסיית הסקר היא בני 20+

2. קבלת סיוע ללא תמורה מעמותה או ממתנדבים שאינם בני משפחה, כגון תמיכה כספית,

מזון, ביגוד, סיוע רפואי, עזרה בבית ועוד

3. שעלו משנת 1990 ואילך

לוח 3.44: מטפלים ללא תמורה כספית בקשישים ובכלל האוכלוסייה, לפי תכונות דמוגרפיות של המטפלים ולפי הרכב המטופלים⁽¹⁾, 2006

הרכב המטופלים				
סה"כ מטפלים ⁽²⁾	קשיש אחד או שניים	ילד או מבוגר	הרכב אחר של מטופלים ⁽³⁾	
1,320.2	750.6	324.3	245.2	אלפים
29.9	17.0	7.4	5.5	אחוז מכלל האוכלוסייה ⁽²⁾
100.0	100.0	100.0	100.0	אחוזים
48.9	47.0	49.5	53.8	מין (המטפלים)
51.1	53.0	50.5	46.2	סה"כ
				גברים
				נשים
100.0	100.0	100.0	100.0	גיל (המטפלים)
30.6	23.2	44.0	35.5	סה"כ
18.7	18.6	17.8	20.3	34-20
21.9	23.8	18.7	20.4	44-35
16.3	18.7	12.4	14.3	54-45
8.2	10.3	5.1	6.1	64-55
4.2	5.4	1.9	3.5	74-65
12.4	15.7	7.0	9.6	75+
				65+
100.0	100.0	100.0	100.0	קבוצת אוכלוסייה (של המטפלים)
83.8	87.3	78.9	79.4	סה"כ
13.5	15.8	11.2	9.5	יהודים ואחרים
16.2	12.7	21.1	20.6	מזה: עולי בריה"מ לשעבר ⁽⁴⁾
				ערבים

- מקור: למ"ס, הסקר החברתי
1. המטופלים הם אנשים שיש להם קשיים בתפקוד הנובעים מגיל מבוגר או סובלים ממחלה פיזית, שכלית או נפשית הנמשכת 6 חודשים ויותר. בלוח זה קשישים הם בני +60, ילדים הם בני 0-17 ומבוגרים הם בני 18-59
 2. מתוך אוכלוסיית בני +20
 3. גם בקבוצה זו יש מטפלים בקשישים אך לא ניתן להפרידם, למשל, מטפל בקשיש ובמבוגר או מטפל בשני ילדים וקשיש
 4. שעלו משנת 1990 ואילך

לוח 3.45: מטפלים ללא תמורה כספית בקשישים ובכלל האוכלוסייה, לפי הרכב המטופלים⁽¹⁾ ולפי מין, גיל וקבוצת אוכלוסייה, 2006

אחוזים

הרכב המטופלים				
הרכב אחר של מטופלים ⁽²⁾	ילד או מבוגר	קשיש אחד או שניים	סה"כ מטפלים	
18.6	24.6	56.9	100.0	מטפלים
				מין (המטפלים)
				גברים
20.5	24.9	54.7	100.0	
				נשים
16.8	24.3	59.0	100.0	
				גיל (המטפלים)
				34-20
21.5	35.3	43.2	100.0	
				44-35
20.1	23.4	56.4	100.0	
				54-45
17.3	21.0	61.7	100.0	
				64-55
16.2	18.7	65.1	100.0	
				74-65
13.8	15.3	71.0	100.0	
				75+
15.4	11.2	73.4	100.0	
14.3	13.9	71.8	100.0	65+
				קבוצת אוכלוסייה (של המטפלים)
				יהודים ואחרים
17.6	23.1	59.3	100.0	
				עולי בריה"מ לשעבר ⁽³⁾
13.1	20.5	66.5	100.0	
				ערבים
23.6	31.9	44.5	100.0	

מקור: למ"ס, הסקר החברתי

1. המטופלים הם אנשים שיש להם קשיים בתפקוד הנובעים מגיל מבוגר או סובלים ממחלה פיזית, שכלית או נפשית הנמשכת 6 חודשים ויותר. בלוח זה קשישים הם בני +60, ילדים הם בני 0-17 ומבוגרים הם בני 18-59
2. גם בקבוצה זו יש מטפלים בקשישים אך לא ניתן להפרידם, למשל, מטפל בקשיש ובמבוגר או מטפל בשני ילדים וקשיש
3. שעלו משנת 1990 ואילך

לוח 3.46: אחוז המטפלים ללא תמורה כספית, מתוך האוכלוסייה, לפי הרכב המטופלים⁽¹⁾ ולפי מין, גיל וקבוצת אוכלוסייה, 2006

אחוז מכלל האוכלוסייה בכל תא

הרכב המטופלים				
הרכב אחר של מטופלים ⁽³⁾	ילד או מבוגר	קשיש אחד או שניים	סה"כ	
5.5	7.4	17.0	29.9 ⁽²⁾	אחוז המטפלים מתוך כלל האוכלוסייה ⁽²⁾
				מין (המטפלים)
6.2	7.5	16.5	14.6	גברים
5.0	7.2	17.5	15.3	נשים
				גיל (המטפלים)
5.4	8.9	10.9	25.2	34-20
6.1	7.1	17.1	30.3	44-35
6.7	8.1	23.9	38.7	54-45
6.1	7.1	24.6	37.7	64-55
3.9	4.3	19.9	28.0	74-65
3.0	2.2	14.4	19.6	75+
3.5	3.4	17.5	24.4	65+
				קבוצת אוכלוסייה (של המטפלים)
5.2	6.8	17.4	29.4	יהודים ואחרים
3.5	5.5	17.8	26.8	עולי בריה"מ לשעבר ⁽⁴⁾
7.7	10.4	14.5	32.7	ערבים

מקור: למ"ס, הסקר החברתי

1. המטופלים הם אנשים שיש להם קשיים בתפקוד הנובעים מגיל מבוגר או סובלים ממחלה פיזית, שכלית או נפשית הנמשכת 6 חודשים ויותר. בלוח זה קשישים הם בני +60, ילדים הם בני 0-17 ומבוגרים הם בני 18-59
2. מתוך אוכלוסיית בני +20
3. גם בקבוצה זו יש מטפלים בקשישים אך לא ניתן להפרידם, למשל, מטפל בקשיש ובמבוגר או מטפל בשני ילדים וקשיש
4. שעלו משנת 1990 ואילך

לוח 3.47: מטפלים ללא תמורה כספית בקשישים ובכלל האוכלוסייה, לפי תכונות הטיפול ולפי הרכב המטופלים⁽¹⁾, 2006

אחוז מהאוכלוסייה בכל תא

הרכב המטופלים			
סה"כ מטפלים	קשיש אחד ילד או מבוגר	הרכב אחר של מטופלים ⁽²⁾	
43.3	42.3	36.1	56.1
40.5	35.2	47.4	47.4
18.2	15.5	21.7	22.0
55.1	66.6	22.5	63.3
14.4	13.1	14.6	17.9
33.1	18.7	46.5	59.5
11.9	5.3	16.4	26.0

מקור: למ"ס, הסקר החברתי

1. המטופלים הם אנשים שיש להם קשיים בתפקוד הנובעים מגיל מבוגר או סובלים ממחלה פיזית, שכלית או נפשית הנמשכת 6 חודשים ויותר. בלוח זה קשישים הם בני +60, ילדים הם בני 0-17 ומבוגרים הם בני 18-59
2. גם בקבוצה זו יש מטפלים בקשישים אך לא ניתן להפרידם, למשל, מטפל בקשיש ובמבוגר או מטפל בשני ילדים וקשיש
3. עזרה לפחות לאחד המטופלים. פעולות הקשורות בטיפול אישי הן למשל: עזרה באכילה, רחיצה, התלבשות, לקיחת תרופות, מעבר מחדר לחדר

לוח 3.48: בני 65+ וכלל האוכלוסייה המעסיקים עוזר/ת או מטפל/ת בתשלום לפי גיל, מין וקבוצת אוכלוסייה, 2014

אחוזים

כלל האוכלוסייה ⁽¹⁾	75+	74-65	65+	
14.7	44.7	24.5	33.0	סה"כ
13.0	37.6	22.5	28.6	גברים
16.3	49.9	26.2	36.3	נשים
				קבוצת אוכלוסייה
17.0	44.5	25.2	33.4	יהודים ואחרים
3.9	46.6	(18.3)	28.2	ערבים
				מספר שעות שבועיות בהן מועסק/ת העוזר/ת או המטפל/ת
100.0	100.0	100.0	100.0	סה"כ
83.7	65.6	91.0	76.7	עד עשר שעות שבועיות
16.3	34.4	(9.0)	23.3	מעל עשר שעות שבועיות
				התפקידים בהם עוסק/ת העוזר/ת או המטפל/ת
100.0	100.0	100.0	100.0	סה"כ
75.7	45.8	78.0	59.7	עבודות בית, כגון ניקיון ובישול
11.4	18.1	10.8	14.9	טיפול בבן משק הבית, כגון ילדים וקשישים
12.9	36.1	11.2	25.3	עבודות בית וגם טיפול בבן משק הבית
				מקבלים מימון מגוף ציבורי⁽²⁾ עבור העוזר/ת או המטפל/ת, מתוך אלה המעסיקים עוזר/ת או מטפל/ת
23.1	58.0	30.8	46.2	סה"כ

מקור: למ"ס, הסקר החברתי

1. אוכלוסיית הסקר היא בני 20+

2. מוסד או גוף ציבורי כגון המוסד לביטוח לאומי או לשכת הרווחה

לוח 3.49: בני 65+ וכלל האוכלוסייה העוזרים להוריהם⁽¹⁾, 2009

אחוז המטפלים מתוך האוכלוסייה המתאימה בכל תא

	עזרה בטיפול ⁽⁴⁾	עזרה כלכלית ⁽³⁾	עזרה בסידורים ⁽²⁾	
	(13.1)	17.4	37.2	בני 65+
				מין
	..	(18.3)	35.2	גברים
	(30.2)	..	(42.1)	נשים
				גיל
	5.1	21.2	53.8	34-20
	7.6	19.0	53.1	44-35
	11.2	21.1	54.6	54-45
	15.5	19.6	55.5	64-55
	(12.8)	(15.1)	38.2	74-65
	..	(61.2)	18.2	75+
	8.5	20.3	53.7	כלל האוכלוסייה

מקור: למ"ס, הסקר החברתי

1. להוריהם או להורי בן/בת הזוג. מתוך אלה שיש להם הורים
2. תיקונים, ניקיון, בישול וסידורים שונים
3. בכסף, בתשלומים או בקניית מוצרים
4. עזרה בתפקוד יום-יומי כגון השגחה, רחצה, הלבשה או אכילה

לוח 3.50: בני 65+ וכלל האוכלוסייה התומכים בילדיהם⁽¹⁾ בכסף או בקניית מוצרים, לפי מין, גיל וקבוצת אוכלוסייה, 2009

אחוזים		
נשים	גברים	סה"כ
31.9	40.3	35.7
בני 65+		
גיל		
38.5	43.5	40.8
74-65		
23.5	35.8	28.9
75+		
קבוצת אוכלוסייה		
34.1	42.2	37.8
יהודים ואחרים		
23.5	27.4	25.0
מזה: עולי בריה"מ לשעבר ⁽²⁾		
..	(20.7)	(13.2)
ערבים		
44.8	54.7	49.3
כלל האוכלוסייה ⁽³⁾		

מקור: למ"ס, הסקר החברתי

1. שאינם גרים בבית ההורים. מתוך אלו שיש להם ילדים

2. שעלו משנת 1990 ואילך

3. אוכלוסיית הסקר היא בני 20+

**לוח 3.51: בני 65+ וכלל האוכלוסייה שעוסקים בפעילות התנדבותית
(בשנה שקדמה לריאיון), 2014**

אחוזים

נשים	גברים	סה"כ	
16.2	17.9	16.9	בני 65+
22.0	24.4	23.2	כלל האוכלוסייה ⁽¹⁾
			תחום העיסוק בהתנדבות⁽²⁾
100.0	100.0	100.0	סה"כ בני 65+
22.9	(12.1)	17.9	תחום הבריאות, כגון מד"א ובתי חולים עזרה לנזקקים, כגון מוגבלים, קשישים, נוער במצוקה וכד'
36.7	36.8	36.7	חינוך ותרבות
21.2	19.6	20.5	תחומים אחרים ⁽³⁾
(19.2)	31.6	24.9	
			היקף ההתנדבות בשעות חודשיות⁽²⁾
100.0	100.0	100.0	סה"כ בני 65+
23.0	19.5	21.4	עד 10 שעות
30.0	17.4	24.2	בין 10 ל-20 שעות
30.5	35.9	33.0	מעל 20 שעות
16.5	25.4	20.6	לא קבוע
..	חד פעמי

מקור: למ"ס, הסקר החברתי

1. אוכלוסיית הסקר היא בני 20+

2. אחוזים מתוך המתנדבים

3. כולל סדר ציבורי, פעילות דתית, שמירה והגנה על הטבע ותחומים אחרים

לוח 3.52: בני 65+ וכלל האוכלוסייה שיצאו לנופש או לטיול בארץ או בחוץ
לארץ בשנה שקדמה לריאיון, 2014

אחוזים

	נשים	גברים	סה"כ	
נופש או טיול בארץ שכלל לינה מחוץ לבית				
בני 65+	35.6	42.1	38.4	
גיל				
74-65	44.4	44.8	44.6	
75+	23.9	38.0	29.9	
כלל האוכלוסייה*	53.8	57.3	55.5	
נופש או טיול בחוץ לארץ				
בני 65+	27.6	31.9	29.5	
גיל				
74-65	37.6	38.8	38.1	
75+	14.3	21.9	17.5	
כלל האוכלוסייה*	36.6	37.5	37.1	

מקור: למ"ס, הסקר החברתי
* אוכלוסיית הסקר היא בני 20+

לוח 3.53: בני 65+ וכלל האוכלוסייה שהשתתפו בחוגים⁽¹⁾ בשנה שקדמה לריאיון לפי גיל ומין, 2011

אחוזים			
נשים	גברים	סה"כ	
25.6	18.7	22.6	בני 65+
גיל			
28.7	19.3	24.6	74-65
21.7	17.9	20.1	75+
27.9	19.5	23.8	כלל האוכלוסייה ⁽²⁾
סוגי החוגים שהשתתפו בהם בני 65+			
אחוזים מתוך אלה שהשתתפו בחוגים			
59.3	47.6	55.1	ספורט
28.3	(9.9)	21.7	אמנות
14.9	24.6	18.4	שיעורי תורה, יהדות, דת
13.5	..	10.7	תרבות
11.0	(9.8)	10.6	מחשב
14.3	..	10.1	לימודי שפות
12.5	..	9.6	מוסיקה
10.5	..	8.3	משחקי חשיבה או קלפים
(7.8)	..	6.9	שיעורי רוחניות

מקור: למ"ס, הסקר החברתי

- כגון ספורט, מחשבים, שפות, מלאכת יד, שיעורי תורה וכו'. לא כולל קורסים להכשרה מקצועית או השתלמות מקצועית
- אוכלוסיית הסקר היא בני 20+

לוח 3.54: בילוי שעות פנאי בקרב בני +65 וכלל האוכלוסייה, 2011

אחוזים

כלל האוכלוסייה*	בני +65	
מבקרים באירועים או קוראים, ב-12 החודשים האחרונים		
46.8	37.8	ביקרו בהצגה, תאטרון או במופעי בידור
35.9	29.5	ביקרו במוזאונים או בתערוכת אמנות
17.3	6.4	הלכו לצפות באירועי ספורט
43.7	20.4	ביקרו בקולנוע
83.6	77.1	קראו עיתונים, מגזינים או כתבי עת
62.1	57.6	קראו ספרים
קוראים בספרים לפי מספר השעות השבועיות המוקדשות לקריאת ספרים		
100.0	100.0	סה"כ
40.7	23.2	עד שעתיים
26.7	24.9	בין שעתיים לחמש שעות
13.1	19.1	בין חמש שעות לעשר שעות
11.1	24.6	עשר שעות ומעלה
8.4	8.2	לא קבוע
צופים בטלוויזיה לפי מספר השעות ביום המוקדשות לצפייה בטלוויזיה, DVD או וידאו		
100.0	100.0	סה"כ
22.7	11.3	עד שעה
31.9	24.1	בין שעה לשעתיים
22.9	39.8	בין שעתיים לחמש שעות
6.6	16.1	חמש שעות ומעלה
12.8	5.8	לא צופים בטלוויזיה
3.2	2.9	לא קבוע

מקור: למ"ס, הסקר החברתי
* אוכלוסיית הסקר היא בני +20

לוח 3.55: בני +65 וכלל האוכלוסייה, שהשתמשו במחשב⁽¹⁾ ובאינטרנט, בשלושה החודשים שקדמו לריאיון, לפי גיל, מין ושימושי המחשב, 2014

אחוזים

נשים	גברים	סה"כ	
			השתמשו במחשב
39.3	47.5	42.8	בני +65
			גיל
51.8	56.4	53.9	74-65
22.5	34.5	27.5	75+
69.5	72.7	71.1	כלל האוכלוסייה ⁽²⁾
			שימושי המחשב של בני +65
			אחוזים מתוך אלה שהשתמשו באינטרנט בשלושה החודשים שקדמו לריאיון
86.9	94.7	90.7	חיפוש מידע
78.1	80.2	79.1	דואר אלקטרוני
60.3	51.7	56.1	רשתות חברתיות
51.0	48.8	49.9	שיחות וידאו, ועידה או טלפון
45.8	51.6	48.6	הורדות קבצים
34.2	46.6	40.2	תשלום חשבונות
32.4	41.4	36.8	שירותי ממשל
29.0	37.0	32.8	קניות
20.3	41.2	30.4	עבודה
34.1	20.4	27.4	משחקים
18.0	22.1	20.0	לימודים

מקור: למ"ס, הסקר החברתי

1. לא כולל מחשב כיס

2. אוכלוסיית הסקר היא בני +20

לוח 3.56: עמדות של בני +65 ושל כלל האוכלוסייה לגבי רשת האינטרנט ושימושיה, 2010

אחוזים

בכלל לא מסכים	לא כל כך מסכים	מסכים	מסכים	סה"כ מאוד מסכים	
בני +65					
עד כמה אתה מסכים עם המשפט:					
האינטרנט מאפשר שמירה על קשר עם חברים					
15.4	9.0	60.3	15.3	100.0	
השימוש באינטרנט מהנה					
9.3	9.1	65.3	16.3	100.0	
השימוש באינטרנט מסובך					
33.1	27.1	31.8	8.0	100.0	
קיים חשש בקניית מוצרים באינטרנט באשראי					
7.7	7.9	42.6	41.8	100.0	
השימוש באינטרנט מביא לצמצום בפעילויות פנאי אחרות					
16.0	11.0	46.0	27.0	100.0	
כדאי לבצע חסימת אתרים המכילים תוכן לא מוסרי או מסוכן					
8.6	4.9	39.8	46.7	100.0	
הגלישה באינטרנט היא בזבוז זמן					
45.7	27.1	18.6	8.7	100.0	
המידע הרב באינטרנט מקשה על השימוש בו					
40.0	21.1	33.4	5.4	100.0	
כלל האוכלוסייה*					
עד כמה אתה מסכים עם המשפט:					
האינטרנט מאפשר שמירה על קשר עם חברים					
13.3	12.2	49.7	24.8	100.0	
השימוש באינטרנט מהנה					
6.9	10.4	57.0	25.7	100.0	
השימוש באינטרנט מסובך					
51.1	29.0	15.2	4.7	100.0	
קיים חשש בקניית מוצרים באינטרנט באשראי					
10.6	14.3	39.9	35.2	100.0	
השימוש באינטרנט מביא לצמצום בפעילויות פנאי אחרות					
11.0	12.4	42.1	34.4	100.0	
כדאי לבצע חסימת אתרים המכילים תוכן לא מוסרי או מסוכן					
8.5	6.0	33.4	52.1	100.0	
הגלישה באינטרנט היא בזבוז זמן					
40.6	31.9	17.4	10.1	100.0	
המידע הרב באינטרנט מקשה על השימוש בו					
45.2	27.0	22.2	5.5	100.0	

מקור: למ"ס, הסקר החברתי
* אוכלוסיית הסקר היא בני +20

לוח 3.57: בני 65+ וכלל האוכלוסייה שדיווחו על חשיפה לעבריינות בשנה האחרונה, לפי מין, 2014

אחוזים

כלל האוכלוסייה ⁽¹⁾	בני 65+		סה"כ	
	נשים	גברים		
סוגי העבריינות:				
4.9	3.5	4.1	3.8	פריצה לדירה ו/או גנבה ממנה
4.4	3.6	4.0	3.8	גנבה אישית ללא שימוש בכוח
4.9	(2.0)	5.5	3.8	פריצה לרכב ⁽²⁾
3.4	(1.6)	(2.5)	2.0 ⁽³⁾	פגיעה מאלימות או איום באלימות
מתוך אלו שנחשפו לעבריינות, דיווחו למשטרה על:				
58.2	67.2	73.5	70.2	פריצה לדירה ו/או גנבה ממנה
36.4	46.9	(38.1)	42.9	גנבה אישית ללא שימוש בכוח
43.4	..	51.1	47.8	פריצה לרכב
42.7	(58.7)	65.2	62.3	פגיעה מאלימות או איום באלימות

מקור למ"ס, הסקר החברתי

1. אוכלוסיית הסקר היא בני 20+
2. מתוך אלה שהיה רכב ברשותם או ברשות בני משק הבית
3. כגון: היכו, איימו, חטפו תיק, שדדו וכד'

לוח 3.58: שביעות רצון מתחומי חיים שונים ומאזור המגורים בקרב בני 65+ וכלל האוכלוסייה⁽¹⁾, 2014

אחוזים

מרוצים מ:	סה"כ	מרוצים מאוד	מרוצים	לא כל כך מרוצים	בכלל לא מרוצים
חייהם (באופן כללי)					
בני 65+	100.0	20.2	64.5	11.7	3.7
כלל האוכלוסייה	100.0	32.0	55.8	9.6	2.6
מצבם הכלכלי					
בני 65+	100.0	8.7	60.7	21.5	9.1
כלל האוכלוסייה	100.0	9.9	47.9	27.5	14.7
הקשר עם בני המשפחה⁽²⁾					
בני 65+	100.0	53.2	41.6	3.4	1.8
כלל האוכלוסייה	100.0	55.3	39.5	3.9	1.3
דירת המגורים (באופן כללי)					
בני 65+	100.0	33.8	55.7	7.8	2.7
כלל האוכלוסייה	100.0	34.6	50.8	10.5	4.1
היחסים עם השכנים⁽³⁾					
בני 65+	100.0	25.5	61.9	8.4	4.2
כלל האוכלוסייה	100.0	28.9	58.2	8.9	4.0
אזור המגורים (באופן כללי)					
בני 65+	100.0	33.2	54.4	8.7	3.8
כלל האוכלוסייה	100.0	33.9	49.4	11.4	5.3
תחושת ביטחון בהליכה לבד באזור המגורים בשעת החשכה⁽⁴⁾					
בני 65+	100.0	22.4	51.7	15.9	10.0
כלל האוכלוסייה	100.0	28.3	46.2	15.9	9.5

←

לוח 3.58: שביעות רצון מתחומי חיים שונים ומאזור המגורים בקרב בני 65+ וכלל האוכלוסייה⁽¹⁾, 2014 (המשך)

אחוזים

מרוצים מ:	סה"כ	מרוצים מאוד	מרוצים	לא כל כך מרוצים	בכלל לא מרוצים
כמות השטחים הירוקים, גנים ציבוריים, פארקים באזור המגורים					
בני 65+	100.0	15.6	49.2	16.4	18.8
כלל האוכלוסייה	100.0	15.9	40.6	17.1	26.5
הניקיון באזור המגורים					
בני 65+	100.0	9.3	46.6	26.6	17.5
כלל האוכלוסייה	100.0	11.5	44.6	24.4	19.6
התחבורה הציבורית באזור המגורים⁽⁵⁾					
בני 65+	100.0	14.9	53.7	14.5	16.9
כלל האוכלוסייה	100.0	15.9	42.1	18.2	23.8
מצב הכבישים והמזרקות באזור המגורים					
בני 65+	100.0	8.5	55.4	20.8	15.3
כלל האוכלוסייה	100.0	9.9	44.9	25.1	20.2

מקור: למ"ס, הסקר החברתי

1. אוכלוסיית הסקר היא בני 20+
2. מתוך אלו שיש להם משפחה
3. מתוך אלו שיש להם שכנים
4. מתוך אלו שיוצאים מהבית
5. מתוך המשתמשים בתחבורה ציבורית

לוח 3.59: הגדרה עצמית של רמת הדתיות בקרב בני 65+ וכלל האוכלוסייה, 2014

אחוזים

נשים	גברים	סה"כ	
			בקרב האוכלוסייה היהודית
100.0	100.0	100.0	סה"כ בני 65+
3.3	(3.6)	3.4	חרדים
9.0	12.6	10.6	דתיים
16.0	13.4	14.9	מסורתיים-דתיים
29.2	25.7	27.7	מסורתיים, לא כל כך דתיים
42.4	44.6	43.4	לא דתיים, חילוניים
100.0	100.0	100.0	סה"כ כלל האוכלוסייה*
8.6	9.5	9.1	חרדים
10.5	11.6	11.0	דתיים
12.8	12.2	12.5	מסורתיים-דתיים
24.9	22.7	23.8	מסורתיים, לא כל כך דתיים
43.1	44.0	43.5	לא דתיים, חילוניים
			בקרב האוכלוסייה הלא-יהודית
100.0	100.0	100.0	סה"כ בני 65+
(14.6)	..	(10.1)	דתיים מאוד
59.5	57.5	58.7	דתיים
(11.2)	(16.9)	13.6	לא כל כך דתיים
(14.7)	21.6	17.7	לא דתיים
100.0	100.0	100.0	סה"כ כלל האוכלוסייה*
6.2	2.8	4.5	דתיים מאוד
57.3	41.8	49.7	דתיים
19.3	28.1	23.6	לא כל כך דתיים
17.2	27.3	22.1	לא דתיים

מקור: למ"ס, הסקר החברתי
* אוכלוסיית הסקר היא בני 20+

לוח 3.60: הגדרה עצמית של רמת הדתיות בהווה בהשוואה לעבר, 2014

אחוזים

כלל האוכלוסייה*	65+	
		בקרב יהודים ואחרים
100.0	100.0	סה"כ
19.6	16.1	דתיים בהווה יותר מבעבר
65.1	72.8	מידת הדתיות לא השתנתה
15.3	11.1	דתיים בהווה פחות מבעבר
		בקרב ערבים
100.0	100.0	סה"כ
33.1	43.0	דתיים בהווה יותר מבעבר
63.1	54.1	מידת הדתיות לא השתנתה
3.7	..	דתיים בהווה פחות מבעבר

מקור למ"ס, הסקר החברתי
* אוכלוסיית הסקר היא בני 20+